

ELŐFIZETÉS

BELTART:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 boszón.

VIDÉKEN:

Egy évre 25 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvály-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Kedd, június 6.

Megindult
az orosz offenzíva.

(Újabb sikerek az olasz harotéren.)

Budapest, június 5. (Hivatalos.)

A főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

Orosz délnyugati hadseregek hosszabb idő óta várt támadás megkezdődött. A Pruta és Hólki mellett levő Styr könyök közt egész arcvonalon heves csata támadt. Oknáknál legelői levő állásainkért elkeseredetten folyik a harc. Tarnopolctól északnyugatra az ellenségnek átmenetileg sikerült egyes pontokon árkaikba behatolni, de ellentámadással ismét visszavertük. Nevó-Alexiniceznél és Dabnótól északnyugatra az ellenség támadásával már tűzérsgünk tűzében összeomlottak. Sopanovnál és Olykánál is heves harcok folynak. Lucktól délkeletre lelőtünk egy ellenséges repülőt.

Olasz hadszíntér:

Az Astico völgytől nyugatra tegnap a harci tevékenység általában kisebb volt. Osinától délre csanapataink elfoglaltak egy erős támaszpontot és az olaszok több kísérleteit, hogy azt visszafoglalják, visszavertük. Az Astico völgytől keletre harcsoportunk az Araderetől keletre emelkedő magaslatokon rehammal elfoglalta a Monte Panoclot (Monte Barco-tól keletre) és most már ura a Val Canagliának. A határszöglettől délre levő arcvonalunk ellen ismét néhány támadást intéztek az olaszok, melyeket mind visszavertük. A tengeremléki arcvonalon az olasz tűzérsg tevékenysége a szokottnál nagyobb volt. A Doberdó szakaszon ellenséges gyalogsági osztagok is beavatkoztak, melyek előretörését azonban gyorsan elintéztük.

Délkeleti hadszíntér:

Csend uralkodik. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hasztalan
francia erőfeszítések.

Berlin, június 5. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az angolok az Yperntől délkeletre tőlük elfoglalt állások ellen tegnap este ismét támadást intéztek, a mely tűzérsgünk tűzében összeomlott. Míg így meghiusult egy gáz-előkészítés után kezdett gyengébb francia támadás Prounaynál, a Campagneban. A Maas nyugati partján tűzérsgünk jó eredménnyel támadott ütegeket és sáncműveket. A francia gyalogságot, mely a haucourt-esnei országúton megkísérelte, hogy árkaik ellen előnyomuljon, visszavertük. A jobb parton a Oullette erdő és Damloup között elkeseredett harc nem esőkkenő hevességgel tart tovább. Az ellenség megkísérelte, hogy a legutóbbi napokban kivívott eredményektől gyalogsági tömegek harobavetése által bennünket megfosszon. A legnagyobb erőfeszítéseket a Chapitre erdőben és a Fomin hegyháton (Vaux falutól délnyugatra) fekvő vidéken fejté ki az ellenség. A franciák valamennyi ellentámadását az ellenség legsúlyosabb veszteséggel mellett teljesen visszavertük. Német felderítő osztagok az Yser mellett, Arrastól északra Alberttől keletre és Altkirchnél behatoltak az ellenség állásaiba. Harminc franciát, nyolc belgát és 35 angol sebesületlenül elfogtak, egy aknavetőt zsákmányoltak. A Maas hegyháton Cumeres falu felett és Souville előtt légiharoban egy-egy francia repülőgép lezuhant.

Keleti és Balkán hadszíntér:

Semmi ujság.

Repülőink harca május havában eredményes volt. Ellenség vesztesége: légi harcban harminchat, földre történt lezuhás folytán kilenc, vonalaink mögött kényszerű leszállás folytán kettő. Saját veszteségünk: légi harcban tizenegy, vissza nem tért öt. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A vidék és a H. T.

Arad, június 6

Egy miniszter előszobája is népes helyiség, a nagybankok vezérigazgatóinál is elég sokan antichambriroznak: ez a kettő azonban nem bírja el az összehasonlítást azzal az emberforgalommal, amelyet a H. T. egy-egy aligazgatója előszobájának kell délelőttönként lebonyolítani. Gabonaüzérektől, malomtulajdonosoktól kezdve városi polgarmesterekig, sőt főispánokig, országgyűlési képviselők és bankdirektorok, sertés-hatalmak, szeszgyárosok, mindentéle más állásu emberekkel keverten várják — néha két napon keresztül — a bebocsátást és a másfél perces audienciát. Nem kevésbé élénk lehet ennek a vállalatnak telefon-forgalma. Ha elképzeljük, hogy az ország a nagy városának, vármegyejének, sőt járásának van, — többnyire állandóan — a közélettel való bajja, olyan, amelyikben sürgős segítségért kell tolyamodni, akkor elképzelhetjük a telefonálást, amelynek szálain ezzel kíséretet tesznek. Pénzforgalma se jelentéktelen; egy nem hivatalos statisztika szerint három milliárdnál nagyobb az összeg, amelyet a Hadi Termény-Észvénnytársaság — talán fölösleges is volt magyarázni, hogy erről van szó — gabonáért kifizetett és bevett. Hogy a hivatalnoki létszáma milyen nagy, hogy a hivatalai lassanként elfoglalják az egész Nádor-utcat Budapesten, az a szakkörökben szinte köztudomásu.

Ez a nagy forgalom már magában is kívánatossa tenné a H. T. decentralizációját, ha egyéb okok még inkább nem szólnának mellette. A H. T. első éve alatt ennek a kétségtelenül nagy fontosságú intézménynek tömörkedő baja és differenciája volt a közigazgatási hatóságokkal. Hogy a két fél közül melyik nagyobb mértékben a hibás, azt nem akarjuk eldönteni. A Hadi Termény nyíltan panaszkodik, hogy a közigazgatási szervek laza intézkedései, hiányos ellenőrzése tette lehetővé azokat a zavarokat, visszaéléseket, a melyek a gabonabeszerzés és liszt-elállítás dolgában a múlt évad alatt tapasztalhatóak voltak. Viszont a közigazgatási hatóságok is joggal panaszkodhattak, hogy a H. T. sürgős esetekben elkésve intézkedett, egy azon gabonamennyiséget háromszor foglalt le és háromszor oldott fel, hogy nagy károkat okozott azoknak a hatóságoknak, a melyek előre el

akarták látni magukat és a melyektől a saját lakosságuk házi szükségletére szánt gabonát egyszerűen elvette és a maximális áron felül a kiadásokat nem térítette, — végül pedig, a mint a bácskai alispán ismeretes esete mutatta, a buzatermő vidékeket gyakran olyan helyzetbe hozta, hogy saját szükségletükre ne legyen lisztjük és kenyérük.

Az a nagy hatáskör, amelyet a H. T. betölt, kétségen kívül jobban érvényesül és a közérdeknek nagyobb hasznára lesz, ha a H. T. nem csupán a Nádor-utcában terjeszkedik, hanem a vidéken is expositurákat szervez. Amikor arról volt szó, hogy a Hadi Termény Részvénytársaság csak egy évre alakul, nem látszott célszerűnek, hogy ilyen rövid idő kedvéért a vidéken is fiókokat létesítsenek. Most már azonban nemcsak az bizonyos, hogy az új termés teljes lebonyolítása a Hadi Terményre vár, de az is, hogy a béke helyreállta után — esetleg néhány évre terjedő — átmenet is a H. T. működésének jegyében fog megtörténni. Ezenfelül pedig a Haditermény működését az összes élelmiszerekre, sőt egyéb közszükségleti cikkekre is kiterjeszti: a tengeri hal, a szesz importjára, a sajt, a szalonna és egyébnek beszerzésére és szétosztására.

Nagyon indokoltan hangzott tehát el a városok szombati értekezletén a kívánság, hogy a Hadi Termény Részvénytársaság decentralizáltassék és hogy legalább minden kereskedelmi és iparkamarai központ székhelyén fiókja legyen annak. Nem arról van szó, hogy egygyel több nivatal legyen; hanem arra van szükség, hogy a hatóságok és az érdekelt magánemberek hamarabb és közvetlenebbül találjanak érintkezést a közellátás legfőbb szervével, a H. T.-vel és hogy ez is közvetlenül és az ediginél alaposabban nyerjen információt az egyes helyek és vidékek helyzetről, készleteiről és szükségleteiről. Kisebb jelentőségű intézmények decentralizált működés nélkül el se képzelhetők, — annál inkább szükség van erre a Hadi Termény Részvénytársaságnál, ha mindennek megelégedésére akarja betölteni a célt, a melyért létrehozták és fenntartják. Ha napról-napra szaporodnak a panaszok, a melyeken nem tudunk segíteni, mért ne csökkentjük azoknak a panaszoknak számát, a melyek könnyen orvosolható bajokat rónak fel?

TORVENYKEZÉS.

§ A Haverda-örökség. Szabadkáról jelentik: A Haverda-pörnek egy késői fejezete játszódott le tegnap a szabadkai törvényszék előtt. Jarmatzky Sándor, Haverda Maria elvált férje, kiskoru fia képviselőiben pert indított aziránt, hogy a törvényszék mondja ki, hogy Haverda Maria érdemtelen anyja hagyatéka és így az örökség a kiskoru fiut illesse. A törvényszék helyt adott a kérelemnek, a kimondotta, hogy Haverda Boldizsarna korabeli 100.000 koronát kivevő vagyonát nem Haverda Maria, hanem a kiskoru Jarmatzky Sándor örökösi.

Bírósági ítélet a város javára a miniszterrel szemben.

(Arad város területén a város parancsol. — Az államvasutak és a kereskedelmi miniszter elutasított panasz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 5.

A magyar Királyi Közigazgatási bíróságnak ma Aradra érkezett ítélete nem mond kevesebbet, minthogy a város területén Arad város az ur, Mt 5 és senki más nem parancsol és az 5 parancsolnak engedelmességni tartozik a miniszter, az államvasut és mindenki, aki itt él és valamit eszelekedni akar. Ezt a magától értetődő és nagyon fontos alapvető igazságot legfelsőbb bírói ítélettel kellett eldöntetnie a városnak, csak azért, mert ragaszkodott ahhoz az egyszerű és természetes kötelességéhez, hogy a törvényen alapuló szabályrendeletének érvényt szerezzen, még akkora nagy arad szemben is, mint a magyar királyi kereskedelmiügyi miniszter.

Ami államvasutak aradi üzemeltetése ugyanis azt mondotta, hogy őt a város építési szabályrendelete nem köti, azt 5 figyelembe nem veszi. Még évekkel ezelőtt történt, hogy szertár épített a vasut Aradon és be sem jelentette a városnak, a terveket nem mutatta be, építési engedélyt nem kért. Mikor az építet készülőfélben volt, a polgármester az építkezést betiltotta, de a vasut folytatta. Tevé alá is került a szertár és a vasut használati engedélyt kért. A tanács, majd a közigazgatási bizottság az engedély kiadását megtagadta. A vasut azt vitatta, hogy ő állam az államban, neki csak a miniszter parancsol, csak a miniszter ad építési engedélyt, hogy van-e városi építési szabályrendelet és hogy az mindenkit építési engedély kérésére kötelez, azt 6 nem veszi figyelembe és tudomásul. Mikor a használati engedélyt is megtagadta a város, akkor a vasut panaszra ment a közigazgatási bírósághoz és ekkor kőbe lépett a kereskedelmi miniszter. Nyilatkozatot küldött a legfelsőbb bírósághoz és azt kérte, hogy adjon helyet az aradi üzemeltetés panaszának, mert a vasuti építkezéseket az 1876. évi V. t.-c. 27. szakasza a helyi hatóságok illetékessége alól elvonja, tehát engedélyt kérni a vasut nem tartozik és épen így nem tartozik használati engedélyt sem kérni, mert az 1879. évi XIV. t.-c. 78. és 79. szakasza a vasutra vonatkozó egészség rendőri teendőket is elvonják a helyi hatóságok hatásköréből.

Fontos alkotmány biztosíték van abban, hogy a legfelsőbb bíróság a kereskedelmi miniszterrel és a vasutal szemben a város autonómiáját a maga törvényes tisztaságába visszaállítja és nem enged meg, hogy a kormányzatalom még azt a kevés jogot is megnyirbálja, amelyet az idők folyamán ugyanis elveszt a municipiumoktól. Mert az a legrettenetesebb abszurdum lenna, ha egy város még azt is maga határozhatná meg, hogy milyen legyen az a ház, amelyet az 6 területén valaki építeni akar.

A legfelső bíróság nem adott helyet a vasut panaszának, nem vette figyelembe a miniszter nyilatkozatát, hanem azt mondotta ki ítéletében, hogy miután a város az 1886. évi XXII. t.-c. alapján szabályrendelet alkotására jogosult és miniszterileg jóváhagyott szabályrendeletet alkotott és ennek hatályossága alól sem miniszter, sem vasut ki nem vonhatja magát. A miniszter csak a vasuti építési szempontból legfelső fóruma az épít-

kazni óhajtó vasuti alsóbb helyekhez, ha a vasuti különös érdekek követnek és vitássá válik, vajjon a város szabályrendeletének egyes feltételei alkalmasandók-e, akkor dönthet a miniszter. De ahhoz szó sem férhet, — mondja a közigazgatási bíróság — hogy a vasutnak építési engedélyt kell kérnie a várostól, mert ez a városi szabályrendelet egy parancsolja. El kell ismereni a városnak azt a jogát, hogy az építkezés természetét bírálja, ami a tervek bemutatása nélkül nem is lehetséges és hogy az építkezési engedély felett hatáskörrel.

Ugyan így áll a kérdés a használati engedély kiadása körül is, mert a törvény a vasuti építkezéseket nem vonja ki a helyhatóság részéről teljesítendő-egészségügyi vizsgálat alól.

Három esetenél is a rendkívül jelentős vita, amely már bizonyos mértékig antagonizmust is támasztott a város és az aradi üzemeltetés között. Emberei gyengesség, hogy még elvi jelentősége kérdésekről is határozni kérdések válnak, amelyek bizony szubjektív nézőpontok tartalmak az idők folyamán. A legfelsőbb bíróság teljes pártatlansága kellett hozzá, hogy mindenki vitathatatlanul ismerje a város autonómiájának alapját alkotó tételeket, hogy a város területén nincs nagyobb az, mint a város maga.

SPORT.

+ Törekvés-ATE 3: 2 (2-0) Gyönyörű időben, nagyszámú közönség jelenlétében folyt le vasárnap délután az ATE Ovartéri pályáján a két csapat mérkőzése, melyre méltán bízhat lehet a kezdő egyesület, mert alkalmasan adott a közönségnek, hogy a futball-játék összes szépségeit megismerhesse és élvezhesse. — ATE kezd és azonnal támadást vezet a Törekvés ellen, azonban a kitűnő védelem, köztük Szentesi (válogatott) mindent ment. A Törekvés a szél által támogatva fontos, de gyönyörű mérkőzést produkál, a 17-ik percben érik el első góljukat Glutmann szép lövése által, majd a 24-ik percben Klínga beadását Urik góllá értékesíti. Félidő 2: 0 Törekvés javára. A második félidőben az ATE minden erejét latba veti, szemből szebb támadást vezetnek csatárai és sikerül is a 16-ik percben egy kapu előtti kavargásból gólt elérnie. Ezzel a pestiek rövidesen még egy góllal feloltnak, de kissé visszacsúsznak, az ATE ekkor játéka ki eszébe legjobb formáját és a 36-ik percben egy tizenegyesből Reiszöld révén az eredményt részükre sikerült is megjavítani. A szép és fair mérkőzést Bodnár (ATE) vezette kiugasztalanul.

+ Két fővárosi csapat Aradon. Barátságos labdarúgó mérkőzést tart az AMTE, párhuzam mindkét napján az AAC Török Gábor-utcai sporttelepén. Az AMTE vezetőségének sikerült két első osztályú egyesület 1-0 csapattal lekötni s így kelem a sport élvonalban tesz része az aradi sportkedvelő közönségnek.

LEGUJABB.

Németország nem beszél békéről.

— Reggel 3 órakor érkezett telefontelejes. —

Budapest, június 5.

Berlin. A német birodalmi gyűlés ma kezdte meg a birodalmi költségvetésnek harmadik olvasásában való tárgyalását. A költségvetési vita első szónoka Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár volt, aki a következőket mondotta:

— A birodalmi gyűlés megszavazta azokat az előterjesztéseket, amelyekre a birodalomnak szüksége volt. Ezzel kiemelte a nemzet közönéletét és megmutatta ellenségeinknek, hogy minden terepen ki akarunk tartani. Bizéri a kormány nevében köszönetet mondok és ehhez néhány általános megjegyzést óhajtok tenni. Két évvel ezelőtt, december 9-én első ízben beszélttem itt a katonai helyzet alapján békéről való készségünkről. Ezt azzal a bizalommal tetteim meg, hogy a hadihelyzet továbbra is folyton javulni fog. A dolgok fejlődése megértette ezt a bizalmunkat.

— Amikor azon alkalommal est a kedvező fejlődést szem előtt tartva kimondtam, hogy hajlandók vagyunk a békére, és a kijelentés nem sajnálatos ma sem, hanem ajánlatunk ellenségeinkkel nem talált ellentétet. Amint 1914. júniusában valóságos idejében minden területen államteremtés kötelessége volt, hogy semmit se hagyjon figyelmen kívül, ami a békét fenntarthatja volna, úgy az ellenségeink tamadásainak sikeres visszaverése után semmit sem volt szabad elmulasztani, ami alkalmas lehetett arra, hogy Európa nagy megrázkodtatását megrövidítsük. Később egy amerikai újságíró előtt még azt a kijelentést tettem, hogy a békétárgyalások csak akkor érhetnek el sikert, ha a jelenlegi hadihelyzet alapján vezetik azokat.

Ezt ellenségeink visszautasították. Nem akarták elismerni a haditérképet, mert azt remélték, hogy megjavíthatják azt. Időközben azonban a helyzet még tovább változott a mi javunkra. A térképre azóta reá jegyezhetjük az angol hadsereg megadását Kut-el-Amarránál, a franciák vereségét és súlyos veszteségeit Verdun előtt, az orosz márciusi offenzíva megakasztását, szövetségünk hatalmas előretörését Oroszország ellen, (élenk bravókiáltások) Szaxoni előtti vonalaink megerősítését és az utolsó napokban megöltük jütlandi tengeri ütközetet. Így néz ki most a haditérkép, tehát másképpen, mint akkor.

Ellenségeink azonban még mindig elárják szemüket a valóság elől. Hat jó! Akkor tovább harcolunk a végleges győzelemig. Mi mindent megértünk, hogy a béké megvalósuljon. Ellenségeink gyanús válságaitól. Tehát részünkről minden tovább beszél a békéről jelenleg hajlandó és káros lenne. Ellenségeink megkísérelték, hogy népünk utasításait megvizsgálják és bebizonyítsák ellenségeink reményeiket. Ezek az urak nagyon csúsznak. Minosen az a kívánságom, amely egyesület megválasztása. Vannak vélemények, ezeket azonban objektív módon el kell tárgyalniuk egymással.

A kancellár ezután a cenzúráról beszélt és kijelentette, hogy minden politikai rendezés egyetlent célt szolgál a háború alatt: a győzelem biztosítását. Mindent el fog követni, hogy olyan politikai ügyekben, amelyek csak a közérdekeltségben vannak katonai és hadművelési kerületekkel, a cenzúra kényel a jövőben meggátolják azokat.

Roham olasz páncélerőd ellen.

(Az árkáshadnagy hőstette. — Kettős ágyutüzben aknák között.)

Az Aradi Közlöny tudósítói.

Budapest, június 5.

A Hőfő-jelentés néhány nap előtt tudvalevően dicsőítő módon nevezte meg Mlaker Albin hadnagyot, aki egy örkülönítmény élén elsőnek hatolt be Barcarola-erődbe. Mlaker, akit időközben újabb hőstetteiért is soronkivül tőhadnaggyá léptetett elő a király és a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki, szolgálati jelentést tett kiválóan sikerült vállalkozásáról. Ebben a jelentésben a fiatal hős a következőket mondja:

— Barcarola-erődöt harminc és feleségünk lépték. Bátor csapataink délután két óra tájékor a legnagyobb ellenséges arapneitüz közepette hatoltak a várba, amely tökéletesen fel volt szerelve, hatalmas modern páncélepitmény, tarackokkal, páncélikupolákkal és gépfegyverek számára szolgáló kamatakkal. Egy négy méter mély lövedék külön védte a muniókat kaszárnyáit. A gyalogsági állásokban életnagyságu páncél voltak, amelyek védő legénysegeket maszkíroztak. Kuidetesem óéja az volt, hogy meggyőződjek róla, hogy az erődöt valóban védelmezik-e. Egy arakasz állásból és két vadászal utra káram és nyugat felől közelíttem az erődöt. A Monte Cengion levő olasz csapatok észre vettek minket és erős arapneitüz alá fogtak. Hasonlóképpen ellenséges aknák közepette, a legnagyobb óra-

tossággal jutottunk csak előre és így értük el a varrat védő első külső árkot.

Ebben a pillanatban több páncélablak megnyílt, mozgólódást láttam észrevenni. Vadászmunka vonakodtak a mély árok ellen előrenyomulni annál is inkább, mert az egész vidék saját tüzérségünk erős tüzelése alatt állt. Ebben a döntő pillanatban én és az árkász altiszt belengrottunk az árokba, a legénység ekkor már követett. Az árokból a védőművek első fokára kuszunk, mindaz igen gyorsan történt és még gyorsabban jártuk be a felső emeletet, ami által meg tudtuk akadályozni, hogy három ellenséges árkász meggyújtsa az ott lévő aknákat, ami könnyen lehetséges lett volna. Mindegyik páncélikupolában voltak aknák, még pedig igen ügyesen távolra vezető csövekkel ellátva, minden kupolagyűrűn gránátok és robbanó gélátin, gyútlós és gyújtógépek voltak. Oly komplikált volt a szerkesztés, hogy a legnagyobb óvatossággal kellett bánnunk, mert egy óvatlan mozdulattal felrobbanthatta volna az egész védőművet.

Miután az összes folyosókat megszálltuk, behatoltam a páncélikupolába, feljutottam a védőmű fedélzetére és az ellenséges tüzérségi tüzeltől misem törődve, három lövést adtam, saját gyalogságunknak pedig intettem, hogy kövessen. Úgy a lövéseket, mint a kilövőt tényleg zászlót a rossz időjárás miatt csak az Astico csoport gyalogsága vette észre, amely azután elonyomult. A tüzérség meg erősen dolgozta az erődöt. Egy treffer felrobbantotta volna az összes aknákat, fontos volt, hogy saját tüzérségünk tüzelése megszüljék, úgy megfogadtam nál a tenger zászlót, de nem voltak észre. Mikor azután az ellenség is nehéz kalbarú lövegekből bombázta a védőművet, gyorsan aralmatlanra lettem az aknákat,

hogy a még épségben levő ellenséges lövegeket így megmentsem. E vészdelmes munkák közben mindkét tüzérség tüzelése által és a munkát páncélikupola alatt kellett végezni, amely egyetlen találat esetén felrobbant volna. A páncélikupola alatt való működésem volt munkám legnehezebb része. Az erődöt mindaddig tartottam, amíg az Astico csoport dél felől közeledett az erődöt. Ennek az erős csapatnak azután már biztonságosan adhattam át Barcarola várát. Zsákmanynok volt: három modern, teljesen ép tizenöt centiméteres tarack, két könnyű tábori ágyú, hat tüzér és nagyszámú munió.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Nagy jótékonycélú előadás a Nyári Színházban. Csütörtökön, tojzó nő 8-án este, olyan kiváló művészgarda jelenik meg a nyári színház színpadán, kiknek művészetét eddig egy csoportban nem élvezte a közönség. Ha alkalommal színpadra kerül a magy. kir. Operaházban állandó műsorán levő *Tekozio tau* című zenes némajáték, ugyancsak azokkal a szereplőkkel, kik ezt a szenzációs darabot a magy. kir. Operaházban játsszák. Névszerint: Donnanyi Ernő és neje Galafres Elsa, a berni Operaház tagja, Csilling Tereza, Paulay Ersei, Hegedűs Gyula, Kürthy György stb. Az előadás jövedelme a háborús jótékony célra fordítatik és tekintve az országos hírű előadó művészeket és a vele járó nagy költségeket, az előadás a téli színdarab helyecének azaz azazalékos emelése mellett tartatik meg. Jegyek előre váltatok a téli színdarab pénztárában.

* A retumadt leány. (Társadalmi dráma az Uránában.) A nagy városok közönyös forgatagából veszi témáját az a dráma, amelyet a színház ma bemutat. Egy teljesen árva leány története van itt megörökítve, ami talán hasonlító sok más ilyen történethez, de mégis van benne valami különösen megindító, valami megrázó tragikum. A szegény, szülőknek induló leánnyal szemben ott látjuk a gazdag gyáros leányát, aki boldogságban és gazdagságban nevelkedik, míg nem egy szörnyű katasztrófa áldozata lesz. A sors úgy akarja, hogy a leány vőlegénye megismerkedik az elhagyatott árvával és ezzel azután megkezdődik a kibontakozás, melynek végeredménye az, hogy a leány boldogsághoz jut és a szerencse feléje is mosolyog kissé. — „A hadi árva.” O csász. és kir. Zita és Izabella főhercegek asszonyok részvételével részben a Skoda-gyar telepén készült felvétel, amelyek jövedelme színdarab hadi jótékonyági célokra fordítatik és amely Budapestben olyan szédületes sikert aratott, legközelebb az Uránában kerül bemutatásra. 5

* A morium. (Új műsor az Apollóban.) A morium a címe annak a mélyseges hatású drámanak, amelyet mai új műsorán mutatott be az Apolló-színház. Mindaz a misztérium, a mely megnyilatkozik e szóban: morium, csodasan jut kifejezésre a lélektani fejtegetésekre épített rendkívül érdekfeszítő képen. Rég volt az Apollónak annyira megrázkodtató erkezes hírneve, mint a mai slager, amely az orvostudomány egyik legnagyobb problémáját ismereti meg lebilincselő mesaszöveves keretében. A dráma kívül egy pompás vígjáték teszi teljessé az Apolló új műsorát, amelyet meg kedden mutat be. 3

* Amerika leánya II. — az Apollóban. Az Apolló-színház óriási siker mellett mutatja be az „Amerika leánya” című nagyszabású tilm első fejezetét. A grandiozus kép második részét szerdán és csütörtökön vetíti az Apolló. 2

Távozik Beatty admirális.

— Ejjel tel 4 órai telefonjelentés. —

Budapest, június 5.

Rotterdam. Londonból jelentik: Beatty admirális a skageraki ütközetben résztvevő angol flotta parancsnoka szombaton hat heti szabadságra ment megrongált egészségi állapota miatt.

London. A Reuter-ügynökség jelenti: Az ütközet napjának reggelén az idő rendkívül szép és a tenger nyugodt volt. Körülbelül délután négy óra volt, amikor Beatty tengernagy flottája 100 mérföldnyire volt a dán partoktól és az előrsi hajók jelentették, hogy az ellenség körülbelül száz hajóból álló flottájával feltűnt a látóhatáron. A flottában az ellenség legnagyobb hajói és csatacirkálói foglaltak helyet, míg előrsük könnyebb cirkálókból és torpedórombolókból állott. Az ütközet feltétlenül a németeknek volt kedvezőbb, akik számbeli túlsúlyuktól eltekintve az az előnyvel is rendelkeztek, hogy a part hátuk mögött volt és így visszavonulásuk biztosítva volt. A légköri viszonyok is kedveztek a németeknek. Az idő ugyanis megváltozott, finom eső kezdett esni, ami a célszerű biztonságot nagyon rontotta, míg bensűnket a lenyugvó nap élesen megvilágított. Beatty tengernagy mindamellett egy pillanatig sem habozott, hanem támadásba ment át. Nehéz ágyúkkal körülbelül 15 mérföldnyi távolságból történtek az első lövések. Azokból a vízszlopokból, amelyek előretörő cirkálóink előtt csapódtak fel a vízből, megállapíthattuk, hogy a nagy német csatahajók vettek részt az ütközetben és teljes ágyusorral ágyúzták az angol elővédet. Noha a híres új „Hindenburgot” hivatalosan nem említették, feltételező, hogy ez alkalommal súlyosan megrongálódott. A távolság a két flotta között tízenöt mérföldről igen gyorsan tíz, majd öt mérföldnyire csökkent. Az angol tüzérség esztuamár előnybe jutott és röviddel a csata megkezdése után eltalált egy nagy német csatacirkálót, amely elsüllyedt. Most a nagy német csatahajók is beavatkoztak az ütközetbe. Ágyúik nagy ereje a németeknek nagy előnyt biztosított, azonban legnagyobb ellenségünk a német aknamező volt, amely az angol flottát megakadályozta a közeledésben, míg a német tengeralattiak és Zeppelinek zavartalanul dolgoztak. Beatty elhatározta, hogy kényszeríti az ellenséget, hogy a csataterén maradjon. A hadigöggök csökkonyosságával küzdött az angol flotta a talerő ellen bizva az utban lévő erősítésben. Mintán a harc két órája folyt már, megérkeztek az Invincible, az Indomtable és Inflexible. A németek azonban még mindig túlsúlyban voltak és a világítási viszonyok sem javultak. A csata színhelyén leirhatatlan nagy zaj uralkodott. Az Invincible gyorsan elmerül, miután a legnagyobb hősiességgel harcolt. Amidőn aztán megérkezett a legnagyobb csatához tartozó négy csatahajó, köztük a Warspite, a harc képe megváltozott. A Warspite-t öt német sorhajó támadta meg, a hajó azonban dicsőségesen harcolt, támadói közül hármat süllyesztett el, vagy okozott nekik igen súlyos károkat. Egyik hajónak nekirohanással elsüllyesztett egy ellenséges tengeralattit. A németek erre menekülni kezdtek. Tengerészeink rendkívül felhaborodtak azon, hogy a németek nem maradtak a harc min-

helyén. A sötétség beálltával a nagy hajók beszüntették a harcot s csak a cirkálók folytatták azt hajnalig. Az angol flotta végre visszatért a különböző kikötőkbe.

Berlin. A Wolf-ügynökség jelenti: Az angol közeledéssel szemben kiemelendő, hogy valójában nem előrsi csatározásokról, hanem nagy ütközetről volt szó, amely nem a német támaszpont körzetében történt, hanem a Skagerak szomszédságában, valamivel több mint háromszáz kilométernyire folyt le a legközelebbi német támaszponttól Helgolandtól. Az angol flotta, amelynek nagy hajói tetemesen nagyobb sebességűek, mint a német flotta ugyanilyen hajói, természetesen az angolok nagy hajóinak sebessége 20-21, a németeké pedig csak 18 tengeri mérföld) ha akarta volna és ha tudta volna, abban a helyzetben lett volna, hogy a német flotta utját elvágja, vagy a flottát megállítsa. A nagy angol hajóknak tüzérségi ereje is némileg erősebb, mint a német hajóké. Az angol Queen Elisabeth osztály 7742 kilógramm súlyú sortüzérségi löveggel rendelkezik és a Queen Mary osztály 58800 kilógramm súlyú löveggel, míg a németek legnagyobb lövege 4222 kilógramm súlyú. A siker megítélése szempontjából igen fontos az emberéletben való veszteség is, amely az angol flottánál, minden kétséget kizáróan jelentékenyen nagyobb volt. Szem előtt kell tartani, hogy a tengervízrel legényeség kiképzése hosszabb időt vesz igénybe és ennél fogva a pótlás sokkal nehezebb. A hajók elvesztése a kereskedelmi flottára nézve is nagy jelentőséggel jár, mert a hajógyárak most a hadihajók megjavításával és újjáépítésével lesznek elfoglalva és nem lesznek abban a helyzetben, hogy a kereskedelmi flotta kiegészítéséről gondoskodjanak.

Basel. A német ellenoffenzívától való félelem miatt az angol kormány az angol keleti partokon lévő grótságokat veszélyeztetett hadizónává nyilvánította.

Basel. Christianiába a Defence angol cirkáló nyolc menekültjét szállította egy gőzös. Az angol tengerészek elmondják, hogy az angolok részéről a tíz nagy hadihajóból, amikor a Defence elsüllyedt, egy súlyosan megrongálódott már.

Holt pontra jutottak-e a harcok?

(Alkalmas az idő a békeközvetítésre.)

Napjait tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, június 5

Az Egyesült Államok elnöke a washingtoni békelige ülésén mondott beszédében, mint ismeretes, hangoztatta, hogy az idő alkalmas a békeközvetítésre, mert szerinte a harcok holt pontra jutottak és éppen ezért valamennyi fronton szélesre számíthatni.

A középponti hatalmak már több ízben is bebizonyították, hogy nem ők kezdték a háborút és csak megtámadott existenciájukért vették fel a küzdelmet. A háború huszonhárom hónapja alatt szinte szakadatlanul felhangzik az entente részéről az a harci kiáltás, hogy Németországnak meg Ausztria-Magyarországnak meg kell semmisülnie. Ilyen körülmények között a középponti hatalmak és szövetségeseik óriási áldozattal és erőfeszítéssel léptek fel valamennyi fronton és miközben diadalra diadalt arattak, az alatt odahaza népeik milliói is méltó magatartást tanúsítottak a háborús nélkülözések elviselésében.

Olyan offenzívával, amely nagyszerűségében hasonlít a múlt év tavaszi Oroszország ellen megindított magnummalos támadásunkhoz, e hét elején az osztrák-magyar csapatok elfoglalták az olasz védelem összes állásait a vicenzai alpesekben. Kedden Jenő főherceg vezérezredes csapatai mint győztesek már bevonulhattak Asiagóba és Arsicóba. Támadó frontunk egyre kiszélesedik és az emult het folyamán sorra meghusultak Cadornának segítő csapatokkal megkísérelt ellentámadásai.

Olaszország most már segítségért kiált, hogy kiszabadulhasson ebből a szörnyű vérszedelemből, amely eddig is nagy darab olasz föld és háromszáznál több ágyú elvesztésével járt. Azonkívül csak toglyokosa 31.000 emberrel vezetett az olasz hadsereg. Veszteségeit egyelőre fel sem tudják becsülni.

Kérdezzük, vajon csakugyan holpontra jutott-e itt a harc?

A verőmúri csatákon az emult hét elején a német támadó hadosztályok a Mian nyugati partján Camières falu és a Mont Homme között elfoglalták a francia állásokat két-két kilométer szélességben és egy kilométer mélységben. A folyótól keletre szövetségeseink a hét közepén rohammal előrenyomultak a Calette-erdőben két kilométernyire déli irányban, miközben 5000 toglyot ejtettek, köztük 130 tisztet. A franciák megkísérelt ellentámadásaikban rettenetes vérvesztéseket szenvedtek, amannyiban egész hadosztályok elpusztultak, anélkül, hogy a németek új állásaikból egy méternyit is vissza tudtak volna foglalni. E katasztrófa veszteségek következtében Párisban hangosan kérdezik, vajon Verden további megtartása, tehát a francia hadsereg további fölföldözése nem-e a legborzalmosabb gaszág?

Újra kérdezzük, vajon holpontra jutottak-e a harcok a nyugati fronton?

Az Északi-tengeren óriási vereséget szenvedett az angol tengeri hatalom, amelyel 250 esztendő óta folyton azért növekedt, hogy minden vetélytársat eltörpítsen maga mellett és most, hogy a kisebbségben levő német flotta nyit tengeri csatában a hét közepén tönkre sikányította Anglia büszke flottáját, természetesen, hogy ez a szigetországban szörnyű konsternációt keltett. A csapatától az angol hadvezetés két napra megpénült és csak pénteken nyerte vissza annyira beszűkült tehetségét, hogy jelentést adott ki a gyászos eseményről.

Be kellett ismernie, hogy három modern csatacirkálójá, három páncélos cirkálójá és tizenegy torpedórombolójá süllyedt el. Az angolok vesztesége határozottan olyan nagy volt a tengeri ütközetben, mint a németeké. Becsületese küzdelemben érte a vereség: hajó hajó ellen, ember ember ellen, német háborús művészet az angol háborús művészettel szemben.

Ime, máris erősen megbűnhődött Albion a könnyelműen földégett háborúért. Vajon merre-e az angol flotta még egyszer nyit csatára hívni a győzelmes német flottát? Az olaszok az oroszokat és a franciákat hívják segítségül, mint asejött Oroszország és Franciaország olasz segítségért kiabált. Lehetséges, hogy Anglia most majd a francia hajóhad segítségért fog könyörögni, hogy megvédelmezhesse partjait.

Az elmondottakból tehát látható, hogy szárazon és vizen nincs nyugalom és a legutóbbi események megcajtották Wilsonnak a holpontra vonatkozóan tett nyilatkozatát.

A „gyengébb angol flotta.”

(Szépitik az angolok vereségüket. — A Marlborough is súlyosan megsérült.)

Saját tudósítánk telefonjelentése.

Budapest, június 5.

Hága. Londonból jelentik: Jellicoe tengernagy jelentése többek között a következőket mondja: Ellenséges vizekre mentünk és megkísereitünk harcot provokálni a német tengerészeti flottával. A gyengébb angol flotta az egész német flottával ütközetbe került, a német hajóhadat visszavonulásra kényszerítettük és harci szándékát tel kellett adni. Az egész angol flotta a Marlborough kivételével visszaterésé után néhány órával később egy angol kikötőben újból ellátva szennel ismét keszen állott a kimenésre.

A Sundot akarták az angolok elfoglalni.

Budapest. Egyik estilap munkatársa beszélgést folytatott Bécsben haditengerészeink egy kiváló tagjával, aki arra a kérdésre, hogy miképpen folyhatott le a skagerraki nagy tengeri ütközet, a következő felvilágosítást adta:

— Tengerészeti körökben már most is, amidőn a skagerraki csata részleteiről hiányoznak a hiteles hírek, az a vélemény alakult ki, hogy Anglia a tengeren akart döntő csapást mérni Németországra, mert a szárazföldön abszolút tehetetlennek bizonyult a német haderővel szemben. Vannak egyesek, akik az angol hajóhad támadó akciójában a német flottabázisok (Kiel és Wilhelmshafen) ellen való hadműveletet látnak, de csaknem bizonyos mégis, hogy az angol főerő a Sund-hajóutat akarta hatalmába keríteni, ami siker esetén nagy győzelem lett volna az ellenségnek. A Sund birtokba vételével ugyanis elzárták volna Németországot az északi-tengertől, tenát a dániai partok és a kiel csatorna nem nyújtott volna többé olyan bázist a német flottának, amilyenre föltétlenül szüksége van.

— A túrge német jelző-cirkáló és torpedónaszádok már napokkal az ütközet előtt észrevették az angol flotta közeledését és erről értesítették a német vezérhajót. Így történhetett, amit az angolok nem is sejtettek, hogy amikor a szemhatáron megjelentek, már harora késő fölvonulásban szemben állott velük a német hajóhad. A németek mindjárt a tengeri csata elején támadóan léptek fel és hála nagyszerű messzehordó ágyúknak, rövidesen sikeresen lötték a 18—20 tengeri mértföldre lévő angol hadihajókat. Mivel az angolok még nem rendelkeznek ilyen messzehordó ágyúkkal, már az ütközet elején szinte tehetetlenek voltak a hajóagyk borzalmas tüze ellen. A tengeri csata iniciatívája tehát a németek kezében volt és ennek köszönhető, hogy a német flottának csakis éjszaka voltak veszteségei.

— Tengerészeti körök nézete szerint a döntő harc a késő délutáni órákban fejlődött ki. A két ellenséges hajóhad mozgási körzete körülbelül 30 kilométer lehetett, maga a csata azonban oly körben játszódott le, amelynek átmérője alig volt több 16 kilométernél. Az angolok azt állítják, hogy a németeknek kedveztek a tengeren uralkodó látási viszonyok. Ez alatt azt kell értenünk, hogy a hajóhad a nappal szemben vonult föl és hogy a le-

nyugvó nap fénye a német flotta háta mögül igen élesen rajzolta meg az angol hadihajók konturját és így kitűnő célpontot teremtett a német hajóagykak.

— Az éjjeli harc igen vehemens lehetett. Egy-egy páncélos cirkáló védeimére nyolc-tíz torpedónaszád vonult fel egymás ellen. Amíg a fölvonulás vonalára nem érkezik a hajóhad, addig csakis a páncélos cirkálót érhetik az ellenséges gránátok, mert a kis torpedórombolók a cirkáló mögött rejtőzködnek, hogy az adott pillanatban előrohannak és megtorpedózzák az ellenséges csatahajókat.

— Az angol hajóhad az anyagi veszteséget, valamint a sok emberi élet pusztulását kívül nagy erkölcsi vereséget is szenvedett és ezért a hatás annál fájdalmasabb lesz Londonban. A német diadalnak egy nagy horde-rejü pozitív eredménye van és az, hogy a Sund továbbra is a németek birtokában marad és jó időre megbontotta az angolok erre törekvő támadó akcióját.

Churchill támadja a tengerészet vezetőit.

Az *United Press* munkatársa beszélgést folytatott Churchill lorddal, a ki a következő kijelentést tette:

— Miután az alsóház üléseit elnapolta, nincs módomban meginterpellálni a miniszterelnököt és a tengerészeti minisztert az angol flottát az ő hibájukért éri vereség miatt. Mikor legutóbbi támadásom az admirális öreg vezetői ellen elhangzott, a miniszterelnök megvédte őket, ahelyett, hogy igyekezett volna gyökeres reorganizálást keresztül vinni. Multkori szavaim, sajnos, fényes bizonyosságot kaptak. Nem csökent a borzasztó bünt az sem, ha, amint mondják, valami árulás történt, mert képtelen a flottát irányítani olyan férfiu, aki a helyzetet kilenc óra alatt nem tudja fölismerni. A közvélemény felháborodásának olyan erővel kellene kitörnie, hogy elsöpörje helyéről a sok bűnöst, akik okai a hajók elvesztésének. Nem a flottát, hanem őket érte a szegény. Bizonyos, hogy ha elkergetjük őket a meg nem illető helyről és az angol flotta támadási szellemének állandóan tért engedünk, tengerészeti erőink ki fogják köszörülni ezt a csorbát és dicsőséggel fogják gazdagítani és elteleldhetjük, hogy volt egy időszak, amikor felkapaszkodott sréberék állottak az admirális élén.

Anglia tengeri uralma.

Rotterdam. A *Westminster Gazette* tengerészeti szakértője a következőket írja:

A német flotta hazafelé menekült (?), megállt, hogy egy szápra és felszerelésre sokkal gyengébb hajórajt megtámadjon. Megállás azonban csak rövid ideig tartó volt, mert végre a sokkal gyengébb ellentél(?) elől megutamodott. Ugy a német, mint az angol flotta tudja, hogy ha szerdán nem kerül döntő csatára a sor,

akkor sohasem fog rákerülni. Más szavakkal, Németországnak nincsen szándékában, hogy Angliának a tengeren való uralmát vitássá tegye.

Záróra záporosóben.

(Kivonulás a kávéházból a zivatarba.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 5.

Vasárnap éjszaka az egész délután kóválygó nehéz felhőkből hatalmas zápor szakadt alá Aradra. Az est folyamán néhányszor kíséretezett az eső, a kóvér cseppek hazakergették a Maros-part nyáresti sétálóit, elijesztették később a kávéhazai terraszokról a szelet vanilla és piáfek mellett nyaralókat, de a zivatar késelt. A felhők ugylátszik értesülés szereztek a földi viszonyokban beközt változásokról és vizkészlüket arra az időre tartogatták, amikor nem lehet hová menekülni előlük. És pontosan háromnegyed egykor éjfélután — mint ezt már Mózes első könyve oly szépen megírta: — „megnyiták az ég csatornát” és hatalmas villám cikázás kíséretében a menyben Wagner Richard üstöbójainak siketítő pergésével fűszerezve ömölt, patakzott, magara zuhatagot játszott a záporosó.

A kávéházakban sápadtan néztek össze a vendégek. Miféle tréfa ez? Hiszen mindjárt itt a magyar királyi záróra... A tekintetes, kegyelmes és irgalmatlan felhőuraságok talán nem tudják még, hogy belügyminiszteri rendeletre minden italmérést be kell zárni egy órákor? Nem tudják és ők épen most kezdik meg a viz ital korlátlan kimérését?

Vasárnap és kávéház tiszteletére habos hóféherbe öltözött hölgyek aggodalmasan vizgálták a tükrövegen túl özönlő záport és titkos vigaszt csak abban találtak, hogy hátha pont egy órára véget ér a zápor, vagy esetleg ha mégis valószínűleg esni fog: a kávéosoknak csak lesz szívük és nem kergetik ki a könnyen öltözött vendégkóroszat az esőbe!

Azonban a városzás toronyórája könnyörtelenül elütötte az éjféltűt és az eső is változatlanul szakadt. A habosó vendégeket a kávéházakból pincérek, kávéosok zord szigorral küldték ki a pataksó esőbe. Hiába volt minden sugolódás, panasz, kérés.

— Tessék helyettünk elvállalni a birság megfizetését és tessék helyettünk ülni a rendőrségi fogházban, ha ehtélnék — válaszoltak a kávéosok.

És hogy a lágyassivóság csakugyan nem tisztodik ki, arról két nagyobb aradi kávéház tulajdonosai tehetnek tanuságot, akik mégis hajlottak vendégeik kérésére és bárha a kávéhazai italok ételek fogyasztását pontosan be is szüntették, vendégeiknek mégis megengedték, hogy a kávéházban várják az eső szűnését. Ezeket a kávéosokat a cirkáló rendőrszemek záróra be nem tartásáért feljelentették.

A többi helyekről pedig asszal a szent fájdalommal tértek haza a vendégek, hogy esőre hajló éjszakán nem bízzák többé magukat a jó szerencsére és nem várják be a zárórát, amikor nincs többé fedél az eső elől húzódo nyári ruhás, sárga és fehér cipős közőnségnek, még csak bérkócsi sínos, amely hazaszállítaná a falmentén lapuló elázottakat.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hírlap. Az „ARADI KOZLÖNY”-t a táborban minden aradi katona olvassa.

Bukaresti diplomaták bukása.

(Az olasz követet is visszahívták. — A négyesszövetség romániai kudarca teljes.)

Állirati tudósítás.

Bukarest, június 5.

Amint feltétlenül megbizható, semleges követségi forrásból értesülök, Fasciotti bukaresti olasz követ felváltása befejezett ténynek tekinthető. Az aktus a legközelebbi napokban meg fog történni. Az ok ugyanaz, amely miatt kormánya Biondel követet visszahívta, amely miatt valószínűleg Poklewsky orosz követ is távozni kénytelen: Románia gazdaságkereskedelmi szerződése a központi hatalmakkal és ezek szövetségeseivel. Fasciotti utódjának személyét illetőleg még keveset lehet tudni minden találgatás.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: Saint-Aulaire gróf, az új francia követ, a jövő het kezdetén érkezik meg Bukarestbe.

Bukarest. A román Dobruđa vasúti hálózata hetek óta zsutoiva van olyan teherkocsikkal, amelyekben Bulgária és Törökország, utólag a köz-

ponti hatalmak részére címzett áruk várnak elszállításra. Danielescu, a közlekedésügyek igazgatója most a helyszínerre utazott, hogy ezek az áruk azonnali rendeltetési helyükre szállíttassanak.

Bukarest. Craiovából jelentik: Craiova és Segarcea között egy kóbor cigányokból álló banda megtámadott egy tehervonatot. A cigányok felugrártak a vonatra és kfsérletet tettek az áruk ledobálására. Közben azonban a vonatkiserő személyzet megállította a vonatot és a rablóbandát ártalmatlanná tette.

Bukarest. Costinescu pénzügyminiszter állapota sok kívánnivalót hagy hátra. Orvosai teljes nyugalmat ajánlottak neki. Míg szerint a beteg pénzügyminiszter családja az elmúlt napokban komoly aggodalmakat élt ki. Ugy látszik, hogy Costinescu visszavonulása a politikai élet izgalmaitól feltétlenül szükségessé vált.

szetesen magukhoz vonják a tanulók egyrészt, ami szintén veszedelmet jelent.

A cenzura a lap további fejtegetéseit törölte, nyilván azért, hogy a pártok közt lévő „szent egységet” ne érje teleplezés.

Új törvények, új adók.

(A középiskola reformja. — A képviselőház munkarendje.)

— Éjjel két órai telefonjelentés. —

Budapest, június 5.

A Pester Lloyd a hétfőn kezdődő parlamenti ülészak munkarendjéről autentikus helyről a következőket tudta meg:

A parlament mindenképp a költségvetési provizoriumot fogja tárgyalni, majd az indemnitás tárgyalása után áttér a magyar-horvát pénzügyi egyezménynek egy évvel való meghosszabbításáról szóló törvényjavaslata. Ezután a vármegyei tisztviselők mandátumait hosszabbítják meg egy évvel, végre törvényjavaslatot nyújt be a kormány az iránt, hogy az állami tisztviselőknek egy évre engedélyezett haborus potliékát további egy évre kiutalhasssa.

A belügyminiszter az iránt nyújt be törvényjavaslatot a Ház elé, hogy a tümei rendőrség hatáskörét a határrendőrségre ruházzák. A közoktatásügyi miniszter két fontos javaslattal járul a Ház elé. Az egyik a polgári iskolák reformjáról szól. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy a polgári iskolák felső osztályait igen gyéren látogatják. Ezért a miniszter azt javasolja, hogy alakítsák át a polgári iskola felső osztályait gazdasági, ipari és kereskedelmi tantárgyakká, könnyítsék meg továbbá a polgári iskolából a gimnáziumba, vagy reálba kiegészítő vizaga alapján történő átlépést.

Javaslatot nyújt be a közoktatásügyi miniszter a középiskolai törvény újabb reformjáról még pedig az irányban, hogy a görög pótló tárgyat helyét egy tárgy vegye át. Eddig udvalevőleg szabaddék rajzot és iróalmat választhattak a görög helyett a gimnázium felső osztályainak növendékei. A miniszter azt javasolja, hogy a jövőben e két tárgy helyett egy modern nyelvet tanítsanak, meg pedig valamely hazai nemzetiségi nyelvet. Az irányelv az volna, hogy mindegyik gimnáziumban azt a nemzetiségi nyelvet tanítsanak görög helyett, amely az illető gimnázium területén a leghasználtabb.

Az adójavaslatokat a pénzügyminiszter csak pünkösd után fogja benyújtani. Alapvető reformot a pénzügyminiszter nem tervez s egyelőre csak arról van szó, hogy a hadikölcsönök kamatait, amelyek mintegy 250—400 milliót tesznek ki, fedezhessék. Ezt az összeget részben a fogyasztási adók felémelésével szándékozik megszerezni a pénzügyminiszter, kizárja azonban az emelésből a legszükségesebb élelmi cikkeket. Másrészt a szeszadót fogják felémeleti, a dohány árának felémelését már végre is hajtották végül megadóztatják a nagyobb vagyonokat is.

A kiegyezési javaslatot nem fogja tárgyalni ez az ülészak, habár az erre vonatkozó tárgyalások az osztrák kormányval már annyira előrehaladtak, hogy a főbb kérdésekben már legközelebb létrejön a megállapodás.

Éjjeli csendélet Párisban.

(Eszaporodtak az apacsok.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Genf, június 5.

A szociálista Humanité című párisi lap olvasói köréből egyre közli a panaszokat, hogy Párisban az éjjeli élet folyton veszedelmesebbé válik. Éjszakánként a párisi utcák hemzsegek a semmittevő fiatalemberektől, akik kezdenek valósgos csapásai lenni a francia fővárosnak. Hogy ezek a panaszok nem túlzottak, bizonyítja az ellentétes politikai irányú Action Française cikke, amely szintén az éjjeli élet veszedelmeivel foglalkozik. A többi közt a következőket írja:

— Néhány hét óta, sőt mondhatni, hogy már néhány hónap óta Páris bizonyos negyedei, különösen a Montmartre és a boulevardok vidéke, nem olyan, amilyennek lennie kellene. A repültámadások következtében az elsötétített utcákon igen nehéz helyzetük van a rendőröknek a csavargókkal és utonállókkal szemben. Az éjjeli barok találkozó helyei a legveszedelmesebb férfiaknak és nőknek. Este 9 és 11 óra között tisztességes nő nem mehet végig a uton, amely a Madelein-templomtól a Rue Drouotig terjed. A Faubourgban, a Montmartren és a Boulevard Chionyn egész sereg éjjeli korema van nyitva, amelybe a legrosszabb társaság jár. Napirenden vannak a rablások és egyéb támadások. Vajon ezeket a semmittevő utonállókat miért nem küldik a frontra és melyik Lombard dr. volt az, aki kiszabadította őket a katonáskodás alól?

Ez a párisi kép mutatja, hogy mennyire elvadultak az állapotok a haboru alatt a francia fővárosban. Milyen járul még az, hogy a tanuló-ijuság jórésze elzúlik az iskolázatlanság hiányossága következtében, a tanítók nagyrészt ugyanis semivták legyveres szolgálata és helyettesítésükről nem bírnak gondoskodni.

A Matin május 23-iki számában erre vonatkozóan a következőket írja:

— A haborus szolgálata bevonult tanítók pótlásáról nem történt kellő gondoskodás. Egyrészt egészen fiatal embereket neveztek ki az iskolákhoz, akiknek csak középiskolai bizonyítványuk van. Másrészt pedig aggastyánok tanítják a tanulókat, akik ugyan tészsázaddal ezeltört szerezték oklevelet, azonban már régen mindent elfelejtettek. A tanítókat sok helyen fiatal leányokkal helyettesítik. Olyan fiatal embereket is kineveztek tanítókká, akik már a tanítóképzők felvételi vizgáin elbuktak, sőt visszahelyeztek állásukba olyan embereket, akiket régebben büntetésből elesaptak. A közoktatásügyi miniszterium a haboru alatt behunyott szemmel kénytelen aláírni a tanítók kinevezését, mert nem válogathat emberekben. Természetes, hogy mindezeket a körülményeket megsínyli az iskola és érthető, hogy a diákság ilyen körülmények között egyre jobban szűnik erkölcsileg. A bajokhoz még az is hozzájárult, hogy a legtöbb iskolából kórházat csináltak és így a tanulók egészségtelen termekbe vannak zsutoiva, sőt néhol zárt helyiség hiányában udvarokon tanítanak. A tanuló-ijuság ilyen körülmények között elvesztette munkakedvét és inkább kerüli az iskolát, hogy csatlangozhasson az utcákon.

A radikális lapok más oldalról is tárgyalják ezt a kérdést. Arról panaszkodnak, hogy a katonaság jobbra csak az állami és községi iskolákat rekvirálta, ellenben a klerikális iskolákat nem bántotta. A radikális Lantenne ezt írja erről a kérdéstről:

— Sohasem volt nagyobb szükség a tanítókra, mint épen most, amikor a családok a haboruban vannak és az anyáknak egyéb gondjuk van, semmint hogy gyermekeikre gondot viselhetnének. Már is olyan nagy a veszedelem a tanuló-ijuság erkölcsét illetően, hogy szinte jóva sem lehet már tenni. Ilyen viszonyok mellett a klerikális magániskolák termé-

Elcsapott olasz tábornokok.

(Előrehalad offenzívánk. — Olasz jelentés sikereinkről. — Salandra nem nyilatkozik.)

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapest, június 5.

Róma. Ma hat tábornokot szolgálton kívül viszonyba helyeztek. Helyettük öt ezredes vezérőrnagygyá léptetett elő a király.

„Precíz és pontos hivatalos jelentések.”

Luganó. Rómából jelentik: A tegnapi minisztertanácson a miniszterek azt a kérdést vitatták meg, vajjon tegyene Salandra a kamara újból megnyitása alkalmával részletes nyilatkozatot a hadi helyzetről. Hír szerint Salandra kijelentette, hogy tekintettel arra, hogy a naponként kiadott hivatalos jelentések precíz és pontos képet adják a helyzetnek, így nyilatkozat megtétele felesleges.

Asiéro, Asiago és a franciák.

Genf. Asiéro és Asiago bevételének híre szerdán este került el Párisba. A francia katonai kritikusok nyíltan beismerik, hogy az osztrák-magyar hadsereg nagy sikert ért el.

Herbette az „Echo de Paris”-ban ezzel a címmel írt cikket: „Olaszország veszedelmében.” A cikk végén ezeket mondja: A németek azt állították, hogy a szövetséges hatalmak Olaszországot területi ígéretekkel csábították a háborúba. A mostani események megmutatták a valóságot. Olaszország kénytelen volt a szövetséges hatalmakkal egyesülni, hogy függetlenségét megvédje a német-osztrák-magyar társasággal szemben a biztosítsa jogát az élethez. Olaszországot megpróbáltatásai közelebb hozzák szívünkhez.

A két olasz erőd meghódításával egy időben értesített a németeknek a Caillotte-erődben való sikereiről szóló hír is, ami az egész francia sajtótól az entente nagy általános offenzívája után való kiáltást tette újra hangossá. Temps-től a Humanité-ig valamennyi lap minden hangnemben azt a kérdést mérlegeli, miért nem támadnak az angolok és az oroszok és miért mozdulatlan a szalonkii hadsereg?

Nem lehet a vulkán kitörésének ellenállni.

A Stampa haditudósítója gyászos leírást ad az asiagoi lakosság meneküléséről. A menekültek állapota sajnálatra méltó, mert csak a legszükségesebb holmit tudták magukkal vinni.

Vicenzában egyre új csapatörmegyek érkeznek. A gyalogság már az új acélsisakot viseli. Minden öt percen érkezik egy katonai vonat. Azonban Vicenzában mégis nagy a pesszimizmus. Csaknem minden reggel ellenséges repülőgépek jelennek meg és bombákat dobnak a városra.

A Stampa haditudósítója ördöginek nevezi az osztrák-magyar csapatok rohamait. Azt írja, hogy a támadások előkészítése hatalmas volt, az ellenség tervei pedig grandiózusak. Az olaszok ellenállása nagyszerű volt, azonban hogyan lehetne

egy vulkán kitörésének ellenállani? Az olaszok egész sereg úteget megsemmisítettek, nehogy az ellenség kezébe jusson.

Bécs. Egy nagyon magasrangú katonatiszt olasz offenzívánkról a következőket mondotta:

Bár az olaszok számítottak támadásainkra, s azt is tudták, milyen irányból érkeznek, nem bírták azt feltartóztatni. Ezt tüzéréségünk irtózatos hatásának köszönhetjük, mely példátlan pontossággal araszította el tömegtüzzel az olasz árkokat és gyalogságunk offenzív szellemének, mely az alkalmas pillanatban olyan erővel támadott, hogy már első rohamával behatolt az ellenséges állásokba. Ennek a lendületnek az olasz gyalogság vitésége dacára nem birt ellentállni.

Operációink későbbi fázisában azt remélték az olaszok, hogy előrehaladásunk arányában csapataink ereje fogyni fog. Lehetetlenségnek mondták, hogy nehéz tüzéréségünk lépést tarthasson a gyalogsággal, nemcsak a terep nehézségei miatt, hanem mert az olasz technikai csapatok világhírűek és tisztában vannak azzal, hogyan kell a hegyi szorosokban levő utakat és hidakat megsemmisíteni.

Ennek dacára tüzéréségünk mindig idején a helyén volt. Tabori és hegyi agyunk jóformán a gyalogság saraiban jártak. De a legnehezebb tüzéréségnek sem kellett sok idő ahhoz, hogy tovább jusson. Az összes fegyvernemek szerencsés együtt-dolgozása, csodás képességeik, a hegyi háboruban szerzett nagy tapasztalatok szerezték meg a nagy eredményeket.

Mit mond Cadorna?

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olasz hivatalos jelentés június 3-ról a következő: A tegnapi nap folyamán az ellenség folytonos offenzív működését a Trentinóban csapataink simán feltartózták. A Valle Lagarinán tüzéréségi párbaj. Ellenséges útegek a zugna-tortai állásunkat lövöldözték. Csapataink a Zugna Tortán a gyalogsági támadást visszaverték. Az ellenség heves támadásait a Posina tó területén, valamint a Monte Diavo és a Monte Brasone közötti nyereg ellen az ellenség óriási veszteségével visszautasítottuk. Az Asiago térségben csapataink nőiesen tartják a Monte Cegnió magasiatát birtokukban. A Monte Cegniótól északkeletre a belmontei állásunkat, amelyet ismételtelen elfoglaltunk és elvesztettünk, fényes ellentámadás által véglegesen visszanyertük. A karinthiai és az Isonzó fronton tüzéréségi működés. Ellenséges repülőgépek Alaj, Veronát, Vicenzát és Schiót bombázták. A kár jelentéktelen. VI.

centzában hatan megsebesültek. Repülőink körülbelül száz bombát dobtak az ellenséges tábor helyekre az Astioó völgyében.

Vaux erődöt

körülzárták a németek.

(Francia bekegy. — A kamara titkos ülése.)

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapest, június 5.

Genf. Párisi jelentések szerint ma is az összes francia támadások, melyeknek az volt a céljuk, hogy az erősen veszélyeztetett Vaux erődöt megszállva tartó csapatokkal összeköttetésbe lépjenek, sikertelenek maradtak. Az erőd csapatai az ellenség által teljesen elvannak zárva.

Páris. A lapok jelentése szerint a kamara többsége a titkos ülése tárgyaiban úgy döntött, hogy az semmitéle megszorításnak ne legyen átvetve. A kormány tudvalevőleg azt chajtotta, hogy a titkos ülések bizonyos előre megállapított tárgysorozata legyen, a többség azonban úgy döntött, hogy a titkos üléseken minden kérdést megvitatathatnak.

Berlin. A franciaországi béke-mozgalom növekedéséről a „Lokal-anzeiger” a németalföldi határról a következő levelet kapta:

— Olyan férfiak, mint André, Weisz és Renault azt a meggyőződést képviselik, hogy a „korai” béke jobb volna annál, amit Franciaország romjain kötnek. Azok ellen a politikusok ellen, akik a végletekig folytatandó háborút hirdetik, a közgazdászok és a külügyi hivatalhoz közel álló jogászok közül erős visszahatás támadt. Az a körülmény is ismeretes, hogy Briandnak a Qui d'Orsayn levő munkatársai között van két fiatalabb, igen értékes tehetségű diplomata, aki nyíltan beszél a Németországgal való becsületes és tartós megértés létrehozásáról. Az egyiket, de Margeriet már ma a békekötés után való első berlini nagykövet gyanánt emlegetik. Ennek a diplomatanak tulajdonítják az entente németellenes gazdasági megállapodása ellen indított propagandát is.

Washington és tekintélyes párisi egyéniségek közt kezdődött vonatkozás az utóbbi időben élénk eszmecserévé alakultak ki. Wilson egyik bizalmasa játsza itt a közvetítő szerepet. Nem lehetetlen, hogy de Courcill báró a szenátusban a béketárgyalásoknak Washington utján való egyengetése érdekében fog tetszólalni. De egyébként is nem a nyitvanosság szeme előtt egyre inkább atalakul a francia közbangulat. Azoknak, akik a frontváltozást nem hajlandók megosinálni, így Poincarénak és niveinek, tisztességes elvonulást akarnak biztosítani. Fel kell jegyezni azt is, hogy a francia egyetemeken natarozott najlandóság van a Németországgal való békére. Franciaország

fiatal generációja a frontról ezzel a viharos vágygallal fog a mindennapi életbe visszatérni: Egyetértést Nemetszaggal!

H I R E K.

Orosz foglyok és aradi leányok.

Az Aradi Közlöny-tudósítójától.

Arad, június 5.

Sietünk kijelenteni, hogy nem az aradi leányokról, hanem csak néhány aradi leányról szól ez a kis jeljegyzésünk. Ama néhány aradi kissezénykéről, akik elfeledik magyar mivoltukat és ezekben a véresen komoly, kőnyasztó szomorú időkben könnyed fiórtlással a megdölgőlköztetés kőköttséggel érdemtelenné teszik magukat a magyar férfi tisztelőre. Kinek nem tűnt fel már a következő kép és kinek nem szorult el már a szíve erre a jelenetre: orosz foglyokat kísérnek végig a hársakkal szegélyezett hosszú utcákon, a melyek Kossuthról, Batthyányról, Vécseyről, Damjanichról és a többi, egykor orosz ellen küzdő hősek nevével kapták nevüket. Az orosz foglyok mögött sauronyos katona halog és a cár egykor féltelmetes katonái, — akiknek a vadállati vágya vajon hány női erényt szennyezett be, hány becsületet omlasztott boldogtalanná? — hanyag kényelemmel bandukolnak a bódító illatu fasorban a nyári napfény verőfénye alatt. A széles aszfalt útjai nem érzik magukat ellenséges államban, érzik, hogy nem kell lehorgasztott fejjel haladniuk, hanem vidáman hordozhatják körül tekintetüket. Ok már tudják, hogy nem hiába tűrkéznek a hársok ablakai felé. Szőke-berna leánytejek jelennek meg a zsalugáterek mögött, majd kitárnak az ablakok és a tiszta fehér szobák érintetlen homlokú leánytejei ki-kikandikálnak rajta. Előtte csak akiváncsiság vonzza kifelé az alabástrom arckokat a netelejt szeméremeket, de később egyre bátrabbak lesznek a rakutátlan leánytejek regényt álmódó lakói. Az orosz góliát előbb mosolyogva pillant vissza, majd pedig rátrógnak a magyar leányokra. Egy fehér kar ki-kinyul az ablakon és magyar istenhosszát int a sord kankászra, vagy a szelíden fehér Szibéria rabnak látás-fia felé. Az viszonzása a kacskók szeszkező mozgását és amíg ezek a leányok egyáltalán csak láthatják az eltűnő szőke Szintet, addig nem hazák vissza a kezüket, a fehér kezeket, amelyek megriadt galamb módjára vergődnek az ablakpárkány fölött. De van olyan leány is, aki egyenesen az utcára fut ki, ha orosz foglyokat lát közeledni és extázisában értelmetlen szavakat kiált feljűk, aztán pedig, az isgalom pirjával arcon, bucsút intget a távozó csoportnak. Nem tudom, hogy én vesztettem-e el a józan ítélőképességemet, amikor elkámulok a látvány fölött, vagy pedig az erkölcsi szokások durvultak-e el a háború alatt a szemérem érzése egyszerűen eltűnt volna az emberi lélekből? Huszonkét hónap alatt ilyen metamorfózist még se reméltünk. Ekkora odaadást, ekkora csodálatot az oroszok talán még se érdemelnek meg a magyar leányoktól és azokat a forró pillantásokat, amelyek egy szempárból előtörnek, egy kis akaraterővel talán konzerválni lehetne arra az időre, amikor hőseink a győzedelmes háborúból véresen, porosan, fáradtan hazatérnek ama leányok közé, akiknek érintetlenségét az ellenséggel szemben saját verejtékük árán mentették meg. Nem a kicsinyes prüdéria mondatja vetünk ezeket. Azt igenis meg tudjuk érteni, ha kint a pusztán a magára maradt

asszony lassankint szerelmet érez az orosz férfi iránt, aki folyton közelében van, de itt a városban a velük való fiórtolás, a lelki perverzitásnak ilyen szomorú megnyilvánulása miatt — engedelmet kérünk — őszinte megvetés jár. (=)

Vihar a mézeshetek után.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 5.

Szerelmi házasságot kötöttek a múlt év decembernek egy szomorú, hustalan napján F. Lipót és Soh. Helén. Boldog szerelmüket nemcsak a pap előtt és az anyakönyvvezető előtt pecsételték meg, hanem a közjegyző előtt is, ahol egy igen érdekes házassági szerződést kötöttek a menyasszony óhajtására.

A turosa házassági szerződésben egyebek között azt is kikötötte az asszony, hogy a hozományát képező 7500 korona felett saját maga rendelkezik és meg kezelése végett sem adja át férjének: F. Lipótnak.

A mézeshetek azonban hamarosan véget értek és ez év február havában egy szép napon a férj követelte feleségétől a 7500 koronát. Erre széváltás támadt közöttük. F. Lipótné azonban nem akarta kezét közül a pénzt kiadni. Ez annyira haragra lobbantotta a férjet, hogy a neves vita közben kiutasította az asszonyt a lakásból.

F. Lipótné össze is szedte ingóságait és távoznai készült. De még mielőtt kiment volna az ajtón F. Lipót visszahúzta: leszedte róla a kalapot, elvette az arany karkötőt, az arany óráit és mikor mindent bezárt a szekrénybe, azt mondta az asszonynak:

— A pénz a tied, kedvesem. Ez pedig mind az enyém, mert hiszen csak használatra adtam néked. Most pedig elmeneksz!

Ezek után pedig F., hogy szavait tettel is bizonyítsa: megfogta az asszonyt és kidobta a lakásból. Az asszony el is ment, de rendőrségre ahol telefonált, tett saorolás miatt F. Lipót ellen.

— **A trónörökös fia.** Bécsből jelentik: Zita főhercegnő és újszülött gyermeke állapota kitűnő. Erre való tekintettel az orvosi bullettinek kiadását a mai napon megszüntették.

— **Károly Albrecht főherceg eléteptetése.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A király a következő legelsőbb kéziratot adta ki: — Kedves rokon Károly Albrecht főherceg! Kinevezem önt elismerésül kiváló vezetéséért és mintaszerű hősies magatartásáért, mint egy tüzérségi csoport parancsnoka, az ellenség előtt, miáltal Ön jelentékenyen hozzájárult fényes sikereinkhez, soronkívül ör-nagygyá.

— **Kitüntetés.** A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül Radó Pál 33 gyalogezredbeli főhadnagyot és Bartos Jenő 2 honvéd népfelkelő gyalogezredbeli főhadnagyot a signum laudis-sal tüntette ki.

— **A miniszterelnök utazása.** Budapestről jelenti tudósítónk: Tisza István gróf miniszterelnök ma Kolozsvárról visszautazott Budapestre.

— **Kinevezés.** A király Adler Ernő, Huber Antal és Muntean Győző 33 gyalogezredbeli zászlócekat hadnagyokká nevezte ki.

— **Orvosi hír.** Iuszkai Odón dr. megkezdte ezévi orvosi gyakorlatát Marienbadban. Uj lakás címe: „Auge Gottes“ Kaiserstrasse.

— **Miniszteri elismerés az aradi tanfelügyelőnek.** Jankovits Béla vállas- és közoktatásügyi miniszter Arad város közigazgatási bizottságának küldött leiratában értesíti a várost, hogy a miniszter kiküldöttje Aradon megvizsgálta a királyi tanfelügyelői hivatalt és ott a legnagyobb rendet és pontosságot tapasztalta. A miniszter ezért és mert Kehrer Károly tanfelügyelő, valamint munkatársai a megtogyott hivatali személyzeti létszám mellett példás szorgalommal és szakértelemmel, lelkiismeretességgel gondozták a reájok bízott nagy nemzet érdekeket, teljes elismerésével tüntette ki a tanfelügyelőt és ennek leiratában a legmelegebb szavakban ad kifejezést. A miniszteri leiratot a közigazgatási bizottság legközelebbi ülésén mutatja be Kintzig János főispán.

— **Egy interjú és egy távirat.** Egyik fővárosi lap svájci tudósítója megszólaltatta nemrég Fried Alfréd híres tudóst, a Nobel-díj nyertesét, aki többek között a következőket mondta:

— Most már nem alap kell, hanem az, hogy hozzáfogjanak a tárgyaláshoz. És az ön látogatása módját nyújt nekem arra, hogy a magyar közönség előtt kifejezhessem egy igaz meggyőződésemet. Azt, hogy a tárgyalások prelimináris utegyengítésére mindenekelőtt valamely magyar államférfi volna hivatott. A dolgok ma már oly stádiumban vannak, hogy nem hivatalosan megkeresődhetnek valamelyes eszmecsere. Erthető azonban, hogy az entente képviselőinek nagyon bajos valamely orosz államférfihez közeledniük. — A közép-európai blokkból feltétlenül a magyarok a legszimpatikusabbak mindenütt. Azonfelül az ő nagy-urakban megvan a szükséges botátás és tapintat. Feltétlenül meg vagyok győződve, hogy ha valamely európai nevű magyar államférfi, mondjuk véletlenül, vagy tudósítói alapon — mint Bülow herceg — egy időre Svájcba költözne, az entente diplomatái hamarosan megközelítenék valamely egyelőre nem hivatalos eszmecsere céljából. Természetesen nem aktív minisztert értek a magyar államférfi alatt, oly embereket inkább, mint pl. Andrássy, vagy Wekerle, anélkül, hogy az ő személyükre akarnék ezzel célozni. Mondom: az ily prelimináris tárgyalást leghelyesebben valami magyar politikus indíthatná meg.

Néhány nappal később ugyanazon lap „Legújabb” rovatában jelenti:

Bern, június 2. Andrássy Gyula gróf ma ide érkezett.

— **Halálozás.** Általános, mély részvételt keltett az a haláleset, mely Iseckutz László dr.-t sújtotta, felesége született Ring Mariska tagnap délelőtt negyvenöt éves korában történt elhalálozásával. A váratlanul elhunyt ur-asszony az aradi társaság egyik szeretetreméltó, szimpatikus tagja volt, aki a jótékony mozgalmakban mindig vezető szerepet játszott; most is a háború kitörése óta önteláldozó tevékenységgel működött a Lyceum kórházban. Iseckutz László dr.-né halála előkelő nagyszámú rokonságot borított gyászba. Férjén és két fián kívül az Iseckutz és Ring-családok gyászolják. Az elhunyt ur-asszonyt holnap, kedden délután négy órakor temetik a Széchényi-utca 10. számú házból.

— **Német esti tantólyam** Berlitz-módszer szerint tolyo nő 7-iken nyitja. *Eugol* szakkiskolájában, Lazar Vámos-u. 2. 2876

— Az új zászló. Budapesti tudósítónk jelenté: Jól értesült forrásból halljuk, hogy a hadsereg és a haditengerészet zászlói és jelvényei tárgyában a múlt év október 11-én kiadott hadsereg és haditengerészeti parancs teljes végrehajtása a megvalósítás stádiumába jutott. Az erre vonatkozó előintézkedések, melyeket a közös intézményeken használandó magyar kis címerre vonatkozó horvát kívánság elintézéséig fel kellett függeszteni, ezen kérdésnek rendezése után nyomban folyamatba tétettek s a kérdés minden részletében annyira megérett, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter az összes idevágó rendelkezésekre vonatkozólag megkapta a legfelsőbb felhatalmazást és utasításokat. A részben már kibocsátott, részben legközelebbi kibocsátandó rendelkezések az októberi hadsereg parancsban foglalt alapvető szabályozás végrehajtásaként elrendelik, hogy a várak, valamint azok az állomáshelyek, amelyeket lobogó felvonására fog a hadügyminiszter feljogosítani, a hadsereg új zászlójának megfelelő lobogót fognak használni, a melynek azonban mind a két oldalára a kis közös címer alkalmaztatik. Ugyan ilyen lobogót kell alkalmazni a közös hadsereg használatában lévő épületek fellobogózásánál is. Ezen épületeken a háború tartama alatt egyenlő nagyságu fekete-sárga és magyar nemzeti színű zászlók mellett a velünk szövetséges államok színei is alkalmazhatók. Mint általában a zászlóügy rendezésénél, úgy a jelző lobogók, karszallagok stb. birtokhozó összes rendelkezéseknél is az osztrák államot képviselő fekete-sárga és a magyar államot képviselő magyar nemzeti szín paritásos szerepe jut kifejezésre.

— Apa és fia vizsgálja az esküdtek előtt. A múlt év augusztus 26-án idősebb Tóth György magyar-pecsakai vagyonos gazdálkodó revolverrel háromszor rálőtt fiára, ifjabb Tóth Györgyre, akit azonban csak egy golyó ért, könnyebb sebet ütve jobb karján. Tóth már hosszabb ideje rossz viszonyban élt fiával. A tett elkövetésének napján ép tanyájára akart hajtani az idősebb Tóth, amidőn utközben, a Messer-féle koresmánál találkozott fiával, aki viszont a tanyáról jött egy kosival, amely gabonával volt megrakva. Tóth, akinek tudta és engedelmével nélkül szállította el fia a gabonát, megállításra szólította fel fiát s amidőn az tovább hajtott, előzárta revolverét, rálőtt. Az aradi esküdtszék, amely előtt szándékos emberölés büntetésének kísérlete miatt állta Tóth, egy ízben, a februári ciklus alkalmával tárgyalta az ügyet, akkor azonban az esküdtek téves verdiktet hoztak, amennyiben a ténykérdésre nemmel válaszoltak. Így ma újból tárgyalta Tóth bűnügyét az esküdtszék. A mai nap a vádlott s néhány tanú kihallgatásával télt el.

— A vak katonáknak. Bernstein Manó borosszebesi kereskedőnek a harotéran elesett Hollói Kálmán dz. borosszebesi ügyvéd lelki üdvéért mondott háskara alkalmából Gross Péter körösbökényi főrabbi útján 20, özv. Vogel Lipótné Aradról 12 koronát küldött; postautalványon az Aradi Közlönyhöz a vak katonák részére. Rendelkezési helyére juttatjuk.

— A templomi előjáróság köznirre teszi, hogy a sebuzhi istentisztelet t. hó 6-án, kedden esti fél 9 órakor, szerdán délelőtt — a leányok avatásával kapcsolatosan — fél 10 órakor, este 8 órakor, esütörtökön mázskir két ízben tartatik, a reggel fél 7 órakor és délelőtt fél 10 órai istentiszteletek keretében, utóbbi alkalommal hitészonoktat tartatik.

— Gyermek-kocsik, gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában 20 koronától 200 koronáig.

— Jönnek a katonák! Vasárnap délután van. Igaz ugyan, hogy az óra már hét felé jár, de amikor este fél 9-kor süt a nap, akkor 7 órakor még délután van. A korzó és parkok közönsége ezáltal a város közepén lévő kerámiton utat lép el és ott sétál fel és alá, mintha vérszalmát. Csakhamar felő tüként híre is megy, hogy katonák jönnek haza.

— Ezuttal jönnek és nem mennek. —

— Hogy est is megérhették!

Ilyen és hasonló hangos és meglepődött sőt hajók voltak hallhatók. Azonban a csendes sétálókól lassanként türelmetlen várakozók lettek, mert a katonák a jelzett időben nem érkeztek meg. Már este 9 óra volt, amikor a sétáló közönség elégedetlenül hazafelé vette útját. Akik továbbra is türelmesek maradtak és a gyöngén szitáló eső elől nem menekültek el, azoknak várakozása eredménnyel járt. Tíz óra felé messziről hallható volt a katonazene és a vasut felől mindinkább kibontakozott a hosszú katonai menet. Állandó éjjanszék közepette jöttek be a katonák a városba. Mindenki arcon ott áll az öröm és boldogság. Maga a látvány az újszerűség ingerével hatott. Hiszen az első eset, hogy katonák haza jönnek onnan, ahol oly dicső és fényes győzelmet arattak.

Sokak könnyes szemmel nézték és köszöntöttek a pihegni tőrő harcosokat. Csak a nagyobb erővel megindult csapadék, mely később záporosóvá vált, zavarta meg a résztvevők lelkesedését.

— Papirhiány Németországban. A német újságipari központ elhatározta, hogy megtiltja a díjtalanul szétosztott különkiadások nyomtatását, kivéve ha a legfőbb hadvezetőség kívánja a különkiadást. Együttal a lapok oldalszámát is korlátozzák.

— Ebzárlat meghosszabbítás. Green Nándor főkapitány előtordult veszetségi eset következtében, a f. év március hó 18-án 6697. sz. határozattal elrendelt ebzárlatot újból 40 napra meghosszabbította. Egyben figyelmezteti a közönséget, hogy az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t.-c. végrehajtása tárgyában a m. kir. földművelési minisztérium által 40.000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. § a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül, vagy szájkosárral, de póráz nélkül szabadon járnak, a pecérek által elfogóznak és elrogtatásuk után azonnal ki fognak irtatni.

— A Sirolin. Legújabb időben az a gyógyszer orvosi és paciensi körökben sok barátot hódított, miután hurutos bántalmaknál kitűnőnek bizonyult. Azt lehet mondani, hogy ma már annyira elterjedt, hogy a Sirolin Roale egyetlen oly házból sem hiányzik, ahol előreláthatóan preventív intézkedéseket tesznek minden meghűlés, a légszszervek bántalma, skrotula stb ellen. Kellemes az íze, s mindenki szívesen szedi. 6991

— Engel keresk. magániskolája. (Lásd Vilmos-utca 2.) Junius nő elején a nyári tanfolyam vaszi kezdetét, mely 3—4 hónapig tart. Teljes és alapos kiképzés mindazon tantárgyakban, melyek kereskedelmi, ügyvédi és közigazgatási irodákra képesítenek. Mérsékelt tandíj. Díjtalan állasközvetítés. Beiratásot mindennap. Telefon 1046. 2876

— Alkalmi olcsó árak a Fischer áruházban. Jó minőségű leher vagy szines férfi ing darabja 7 korona, egy nyuször kemény kalap 7 korona, fekete finom edelweis harisnya 2:50 korona, gyermek patent és órna harisnyák 1:50 koronától 3 koronáig. Megérkeztek a gyönyörű matröz sapskák és leányka ka-

lapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy női nyers selyem csapó 8 kosona. Fischer Nagy Áruháza. 1927

A kiuzsorázott tanácsosné

(Hogyan lesz 15,000-ból 146,200 korona?)

Ülőhely: 2876.

Bécs, június 5.

Rendkívül érdekes ügy tárgyalást kezdte meg tegnap a kivételes bíróság. Schwarz Ernl magánadvatálnokot asszorával és család kíséreltetével vádolják, mivel állítólag egy kereskedelmi tanácsos feleségének hitelt nyújtott, az asszonyt a leghallatlanabb módon kiuzsorázta és ezenkívül még azt is megkísérelte, hogy a kölcsönadottnál magasabb összegű váltót állíttasson ki az urbólgygyok.

A vádirat elöadja, hogy J. Stella, egy kereskedelmi tanácsos neje, a múlt év áprilisában vádat emelt Schwarz Ernl a Creditanstalt tanácsadója, a kereskedelmi kamara tarifa jelentéssinek irodavezetője ellen, aki 1909-től 1914-ig több részletben mintegy 15.000 koronát adott neki kölcsön, minden alkalommal kétszeres összegűl vett váltót és minden meghosszabbításnál is újabb váltót kért. Moha az évek folyamán az asszony csak kamatok fejében jóval többet fizetett ki a kölcsönvett összegnél, Schwarz most 146.200 koronányi követeléssel áll elő. Ezenkívül megkísérelte azt is, hogy egy 5000 koronáról kiállított váltót tízenöt ezer koronára hamisítson. Schwarz azt állította a kihallgatása alkalmával, hogy 690.840 koronát adott kölcsön. A 10 százalékos kamatok 1914. júniusáig 82.087 koronát tesznek ki, a tanácsosné a kökét nem fizette meg, ellenben a kamatokra 6080 koronát fizetett és így az adóssága 118.888 korona, az erről szóló négy előadványt pedig a tanácsosné a maga jósszántából 146.200 koronára javította ki. Schwarz kiegyezett H. Stella ügyvédjével és átadta a négy váltót és kijelentette, hogy semmi követelése nincs. Kevéses után azonban Rosenberg Gustáv de galiciai menekült ügyvédsegéd utián beadványnyal fordult a rendőrséghez, amelyben H. Stella áldozatként állította be magát. A beadványban azt állította, hogy az előző tett feljelentéssel és ebből kifolyólag történt letartóztatásával őt megzsarolták. Ekkor vna megindult Schwarz ellen a korábban becsüztetett asszora — és családai eljárás. A nála lefoglalt könyvekből kitűnik, hogy már azelőtt is foglalkozott kölcsönügyletekkel.

A kiuzsorázott asszony, H. Stella segégy családból származik. Először egy kereskedelmi iskolai tanárhoz ment nőül, aztán elvált és egy kereskedelmi tanácsos, nagyiparos felesége lett. Schwarznál levő váltói, a hivatalnok örökös tenyegetőzése, annyira nyomasszólag hatott rá, hogy öngyilkosságra gondolt, de a veronál: a férje megtalálta nála. Ekkor végre ügyvédjéhez fordult, aki létehonata a fentebb említett egyességet.

A vizsgálat során számos olyan adat derült ki, amelyek Schwarz bűnösségét kétszának bizonyítani.

A főtárgyalás iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg, mert a szerencsétlen asszonyt és férjét nagyon jól ismerik a császárváros előkelő társadalmában.

A főtárgyalás előreláthatóan legelőbb két-három napig tart.

A védjegy.

„MODIANO CLUBSPECIALITE szivarkahüvelyek.“

Figyelmeztetés! Minthogy hasonló megjelölésű hüvelyek kerültek forgalomba, tisztelettel figyelmeztetem a cigarettázó urakat, hogy a Modiano-féle Clubspecialite hüvelydobozokon mindig rajta a „védjegy“:

az újságot olvasó és cigarettázó ur. — Kapható minden jobb tőzsdében.

Halász Ferenc
a Modiano-gyár vezérképviselője.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A szőlő állása a ménesi területen. (A szőlészet és borászati kerületi felügyelő jelentése szerint május végeről.) Késő tavaszi fagy kártétele csak az aljakban látszik. Magasabb fekvésű szőlők egészségesen, szépen fejlődtek. Munkálatok zavartalanul folynak. Bor-készlet nincs, esekélyebb tételek hektoliterenként 120—140 koronás árban kelnek el. Bor-kereslet szűnhet.

— Alaptőke emelés. Magyar-Francoi Corgyár R. Marty és Társai R. T. Világos alaptőkéjét múlt hó 30-án tartott közgyűlésen 400,000 koronáról 600,000 koronára emelte fel.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Kereskedelmi testület közgyűlése. Vasárnap délelőtt a felső kereskedelmi iskola tanácstermében tartotta meg évi rendes közgyűlést Nyáry Vilmos elnökléssel; mellett az aradi Kereskedelmi testület. A közgyűlésen a tagok igen szép számmal jelentek meg. Bolgár Lajos, az egyesület titkára felolvasta a testület 1915-ik évi működéséről szóló jelentést, amelynek kapcsán Erdős Pál annak a véleményének adott kifejezést, hogy a háború után a taggyűjtést azelőtt keresetek között kell megindítani. Berta Titusz beszámolt a pénztár állapotáról. A testületnek a múlt év folyamán 5645 korona bevétel és 5752 korona kiadása volt. Közölte továbbá, hogy a testület több ezer korona hadikölcsönt jegyzett. Kneftel Lajos indítványára a közgyűlés köszönetet szavazott a vezetőségnek táradhatlan tevékenységéért. A titkár közölte ezután, hogy a testület által felvetett az az

eszmé, amely szerint Aradon kereskedőket nevelő hadiárva-házat kell létesíteni, minden irányban követőkre talált, mert már a főváros kereskedelmi körei is kezdik hangoztatni ez akció szükségességét. A közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy Radó Gyula aradi kereskedő a nemes cél megvalósítása érdekében 2000 korona adományt ajánlott fel. A nemes intenciója hazafias adományért a közgyűlés köszönetet szavazott. Végül a folyó hó 18-án megtartandó kereskedő tanács viasságra a közgyűlés kiküldte Berta Béla, Glück Dezso és Meer Armin tagokat.

Uj könyvek.

* A Társaság. Az olaszverő trónörökös arcképe díszíti, A Társaság e heti számának címlapját s róla írt hangulatos, meleg vezető-cikket Körmendy Viktor. Elbeszélés, tárcs, továbbá Divatlevél és Könyvszemle egészítik ki, a gazdagon illusztrált új szám tartalmát. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 K., fél-évre 10 K., negyedévre 5 K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Duna-palota-szálló.

Felolvas szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

(Az ezen rovart alatt közöltükért nem vállalunk felelősséget)

Hadi árva.

Limbeck János és fia első m. kir. szab. érekeporosó gyára és temetésrendező vállalata.

Dr. Issekutz László a maga, fiai Géza és István, valamint az alólírottak nevében is mély fájdalommal tudatja a szeretett hitvesnek, a legjobb anyának, testvér és sógorónak

dr. Issekutz Lászlóné

született Ring Mariának,

Aradon, folyó hó 4-én, d. e. 9 órakor, életének 45-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A megboldogult drága halott hült tetemei Aradon folyó hó 6-án délután 4 órakor fogtak a Széchényi-utca 10. számú gyászházban a római katolikus anyaszentegyház szertartással szerint beszenteltetni és a felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra helyezni.

Az engesztaló szent-missa áldozat a boldogult leiki üdvéért folyó hó 10-én délelőtt 9 órakor fog az aradi főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában a Mindenhatóknak bemutatni.

Pihenése eszöndes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1916. június hó 5.

Ring Lajos és neje szül. Wallfisch Berta, Ring Géza, dr. Ring Béla és neje szül. Keller Krisztina, testvérei és sógorok, dr. Issekutz Marcell és neje szül. Köpfl Irma, sógora és sógorónője, Ring Károly, Ring Béla, Issekutz Sándor, Issekutz László, Issekutz Magda, Issekutz Béla, Issekutz Erzsébet, unokáival és hugai. 21

Használt ólom
megvételre kerestetik.

Köhögés, retkedség és elnyálkásodás

ellen megbízható és legjobb hatású szer a

Tusinal-cukor

Ára 80 fillér.

Tusinal-tea

Ára 60 fillér.

Ha tyúkszeme van és gyötri nagy kin,

A legjobb gyógyszer az Anagallin.

Ára utasítással 1 korona.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ilyen szer, a világhírű „Krovil“ korpakendőcs.

Ára egy tégelynek 2 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficálja, utólag igen kellemes. Ára egy porcellán-szalencének 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-... 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

A szépségápolás titka a felhasznált szépségápolási eszközök helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei. mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcső. Kis tégely 1 kor. Nagy tégely 1.80 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégely ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 1 kor. 50 fillér.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehető finomságu, Crém, fehér, rózsás és testápoló. Egy dob. ára 1 korona 50 fillér.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loh du bal, orgona, piros róza, Serail. Uvágla 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Uraságok, gazdászok és kereskedők figyelmébe!

Hadi foglyok és munkások részére:

**férfi ruha, bakkanos és
komisz-ingek, lábravalóval**
bármely nagy mennyiségben olcsó
árban kapható.

Herzfeld Gyula

Asztalos Sándor-utca. 2155

224—1916. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a nagyhalmágyi kir. járásbírósnak 1915. évi P. 974. számú végzése következtében özv. Krájinik Tomai Tódorné halmágyicsuci lakos javára 100 kor. sjar. erejéig 1916. évi április hó 17-én fogantatott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 2100 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: aszvasmarha, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyhalmágyi kir. járásbírósnak 1916. évi Pk. 802. számú végzése folytán 60 kor. tőkekövetelés, ennek 1915. évi január hó 1. napjától járó 5% kamata, 1/2% váltódíj és eddig összesen 42 kor. 47 fillérben bíróságilag megállapított költségek erejéig Bogyafalván leendő megtartására 1916. évi június hó 14-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékosok ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény cikk 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fogadják adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságot mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyhalmágy, 1916. évi május hó 27. napján.

Riedl Akos,
kir. bír. végrehajtó.

502

Málna-éter, valamint I. Málna-eszenc kapható.

Rum—likőr

essentiák és compositiókban
állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett „Rumaron”

50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad.

Telefon 592. szám.

Ablakredők

Valódi amerikai ünnökös
ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermekkoscsik

nagy választékban.

Zimmermann Ignác

morinbergi díszmű- és játéka-
áru üzletében. 2181

Arad, Szabadság-tér 21.

A zárt ajánlatnak tartalmaznia kell:

- az ajánlattevő azon nyilatkozatát, hogy a gazdasági hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthető szállítási feltételeket ismeri és elfogadja, s magát azoknak mindenben aláveti.
- a szállítandó közzén egységi és összarát: koronáiban, számmal és betűvel olvashatóan kiírva;
- az ajánlattevő nevét, lakhelyét, polgári állását, születési helyét, korát;
- az ajánlattevő azon határozott kijelentését, hogy a szállítandó közzénét ő maga fogja termelni, előállítani, vagy másról szerzi-e be?
- az ajánlattevő kötelezi magát arra, hogy az ajánlott mennyiségben felül kívánatra annak 80%-át ugyanazon árban és feltételek mellett szállítani fog.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1916. évi május hó 29-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Gépolaj, Hengerolaj, Gépszir.

641

Sózott hal

kapható

Kalmár Endre cégnél

Arad, Arpád-tér 5. szám.
Városi és megyei telefon 670.

Waffenrad varrógépek

műhelyekre és ipari célokra, utólérhetetlen tartósságuk, könnyű, zajtalan járás.

Waffenrad kerékpárok, fróangyal védjegyes és Columbia gramphonok, legújabb felvételi Király Ernő lemezek kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznek kaphatók
Arad, Szabadság-tér 5. szám.
Telefon szám 98.

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em. egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelom betegaimet, oghuzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás után.) Aranyhidak, aranykoronák, mindennemű kaucsek fogazatok, szápadlás nélküli és légkamrával. Arany, ezüst, amalgám, porcelán és cement tömések (plombák), mérsékelt díj-szabás mellett készíttetnek. Becses pártfogását kérve tisztelettel Mohr Jeannetta, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. a. 8—12-ig, d. a. 2—7-ig. 1271
Vidékek 24 órára belüli kielégítetnek.

859—1916. g. sz.

Nyilvános írásbeli versenytárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke, a város részére az 1916—1917. évadban szükséges 40 vagon kocsz, és 50 vagon porosz, vagy magyarországi közzén szállítása iránt, 1916. évi június hó 19-én d. e. 10 órakor nyilvános versenytárgyalást tart.

Az ajánlat 1. évi nyári szállításra teendő.

Az ajánlatokat a gazdasági tanácsnokhoz kell benyújtani.

Az ajánlattevő az ajánlati értéknek megfelelő 5 %-nyl bánatpénzt az árlejtés megkezdése előtt készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban kötelező letenni Arad sz. kir. város pénztáránál és a vonatkozó letétjegyet ajánlatához csatolni.

Az ajánlattevő által szabályszerűen aláírt egy koronás okmánybélyeggel ellátott, és 5 pecséttel lezárt és beterveztett írásbeli ajánlat zárt borítékára ráírandó hogy „Ajánlat közszállításra.”

A szállítási feltételek a gazdasági (tanácsnok) hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcbőrt

óhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „Doré” krém.

Ára egy tégelynek 1 kor. 20 fill.

Ibolya Doré szappan 1 K. 20 fill. Ibolya Doré puder 1 K. 20 fill.

Vigyázzon a „Doré” mára.

Hajfestő a „Melogen”. Ára 2 korona.

Szőrvesztő-Depitor. E kímélő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmas szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélküli pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasításnál 1 korona.

Hajós Arpád

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1884. évben az Aradmegyei Közhatalmának székénél.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

B. A.

Vajjon mi lehet az én vétkem, hogy olyan szigorúan büntet? 2869

ALKALMAZÁST KERES.

Mezőgazdasági

motorgépész azonnalra alkalmazást keres, esetleg gépjavitást, cséplést és géppel való szántást is elvállal. Cím a kiadóhivatalban. 2859

Női divat

szakmabeli segéd, lehetőleg confektio vagy cipő üzletbe állást keres. Szíves megkeresést „Hadmentes” jelíggel a kiadóhivatalba kér. 2868

Deutsche Erzieherin

(Wienerin) perfekt Klavier sucht entsprechenden Posten in feinen Hause. Adresse Gizella-u. 8/a. sz. Klatt Jánosnál. 2864

Egy fiatal berbélysegéd

alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2865

Intelligensebb nő

magános urhoz gazdaságnak ajánlkozik helyben vagy vidékre. Cím József főherceg-ut 18. 2867

Jó megjelenésű

ügyes elárusítónő ajánlkozik bárrová. Cím a kiadóhivatalban. 1967

Egy levizsgázott gépész javítást és cséplést elvállal. Cím Arad, Varjassy Lajos-u. 7. 2871

28 éves nő,

hadmentes, intelligens egyén rakárnoki, vagy uradalomban állást keres azonnali belépésre. Cím a kiadóhivatalban. 2809

ALKALMAZÁST NYER.

Házmester-pár

gyermektelen, tisztességes, korrekt, július 1-re felvétetik. Az asszonynak jól kell tudni takarítani, amiért fizetést kap. Cím a kiadóhivatalban. 2870

Jó midenes főzőnő

6 hó 15-re kerestetik. Akinek a férje háboruban van, vagy elesett, előnyben részesül. Cím a kiadóhivatalban. 2872

Egy

fűszer- és festékszakmában jártas kereskedő segédet azonnali belépésre keresek. Cím a kiadóhivatalban. 2878

Leányka 13-14 éves

kerestetik vidékre magános, idősebb urnőhöz. Cím a kiadóhivatalban. 2777

Asszonyok,

fiúk, leányok utcai újságárulástásra felvétetnek. Barna Béla újságüzletében, Zrínyi-utca. 2798

Könyvelesben jártas

tisztviselő vagy tisztviselőnő felvétetik Magyar Élet Biztosítónál, Kunyady-utca 1. 2886

Házmester,

ki a szereléshez, központi fűtéshez és kőműves munkákhoz ért, felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában megtehető. 2848

Hadmentes,

több évi gyakorlattal bíró fűszer- és vegyeskereskedő segéd, magyar és román nyelvismerettel azonnali, állandó alkalmazást nyer. Kaufmann Manó és Társa, Kisierdő. 2815

Megbízható

zsidó vallású árvaléányt keresek, ki nőmnek a háztartásban segédkezők. Csakis vidékiek irjanak igény megjelölésével „Családtag” jelíggel a kiadóhivatalba. 2843

Szobaleány

és egy midenes, esetleg bejárónő, jó bizonyítvánnyal azonnal felvétetnek. Cím a kiadóhivatalban. 2844

Midenes oszold,

esetleg bejárónő azonnal felvétetik Andrassy-tér 25., I. em. 29. 3750

KIADÓ LAKÁS.

A város legszebb helyén

egy különbejáratu butorozott szoba június 15-re kiadó. Bővebbet színházépület, Szabadság-tér 21., II. em., ajtó 20. 2840

Azonnal kiadó

Petőfi-utca 10. számú hátsó I-ső emeleten egy 5 szobás utcai erkélyes, III. emeleten 5 szobás utcai erkélyes lakás, (ebből 2 szoba albérletbe adható) a III. emeleten egy 3 szobás udvari lakás. Minden lakáshoz, a legmodernebb mellék-helyiségek tartoznak. Bővebbet ugyanott a házfelügyelőnél. 844

ÜZLETEK.

Egy

jóforgalmu vendéglő átadó, esetleg elszámolásra is. Cím a kiadóhivatalban. 2841

Egy igen jóforgalmu

söröző és étterem, italmérési engedéllyel, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2567

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Rézkénpor

kapható Färber Lajos cég-nél. 2421

Lőszerszám

2 pár jókarban levő és két vastag kötél, jutányosan eladó. Kohn H. és Fla, Ménes. 2869

Egy vagy két

jókarban levő használt tizedes mérleg megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 2826

Vesszők

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bieler Ignácz, Szent Pál-utca 12. sz. 229

Egy leányszoba butor

jutányosan eladó. Minorita új épület, III. em., ajtó 6. 2868

Kávé

minden mennyiségben és minőségben kapható Pollák József fűszernagykereskedésében. 2774

Borszal

száraz szilva kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 2098

Borax

kapható Färber Lajos cégnél. 2779

As új házirendről

alkotott szabályrendelet kapható Pichler Sándor papirkereskedésében és könyvnyomdájában, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 611

Eladó

70-80 mm-ás jó rét széna. Kankó Antal Lippa. 2811

„Jou”

az ideális fehér vászon és antilop cipőtisztító szer. Kis üveg 80 fill., nagy üveg 1 K. 10 fillér, kapható kizárólag a Cipőtözsdeben. 181

Muraközi ménló

két darab eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak külön birtok-kezelősége, József főherceg-ut 22. szám. 2285

Baromfivész ellen

biztos szer kapható Wajdits gyógyszerárban, Ferenc-téri közkörház-szal szemben. Kis üveg 1 kor. 50 fillér, nagy üveg 2 kor. 50- fillér. 2722

Hárs

majunga és tamatáve minden mennyiségben kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 2095

Egy 6 lábás

ítkasszáló és egy tárcsás borona, kevéssé használt eladó. Durst József, Medgyesegyháza. 2814

Perocid

45%-os kapható az opálosi hitel-szövetkezésnél. Telefonszám 8. Opálos. 2882

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 913

KÜLÖNFÉLE.

Szörnyek,

ruhaneműek, szőnyegek megóvásáért ajánlunk molykeveréket 40 és 60 filléres csomagokban. Legfinomabb resublimált Nattalin kilóként 1 kor. 80 fill., Rovarpurt szóró dobozban 20, bádóg dobozban 80 és 60, üvegekben 80 és 60 fillér. Patschul levelet kilóként 3.50 K. Földes gyógyszerár, Deák Ferenc-utca. Hehs gyógyszerár, Batthyány-utca. 12

Pompés zamatu rumot készíthetünk a Földes és Hehs-féle Rumessenoiá-ból. 6 deci szeszhez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenoiát, ára 80 fillér és kész a legfinomabb, legkellemebb zamatu rum. — Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár, Batthyány-utca. 12

„Matteine”

poloska és molyirtó vállalat

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.

Telefon 10-43.

(Gyalogjelenet: Fényes)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csak egy évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butorsat, sem semmi más nem távolított el e így az irtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz! 2811

Gépolajok,

Gépfaggyú,

Kocsikenőcs,

Kőolaj,

Szappan,

Gyertya,

Gyufa,

Szóda,

Keményítő,

Raffia

állandó nagy raktár.

Hubert József

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 262. sz. 2028

Nagyszerűen bevált a harcokban kőolaj és általában mindenképp a legjobb

Tájdalomcsillapító bebiztosítás

meghűlés, rheuma, köcsvény, influenza, torok, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment

Horgony-Pain-Expeller

Útca K-20, 1-40, 1-1

Kapható gyógyszerárban vagy közvetlenül az „Arany oroszlanhoz” című Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága 1. Előzetes kérésre.

8809